

Št. 23/marec 2022

KUMSKI KAŽIPOT

Glasilo Planinskega društva Kum Trbovlje

Kazalo	Stran	
Uvodnik	1	V skladu s 13. členom Zakona o društvih in 19. členom Pravil PD Kum Trbovlje ter sklepom UO PD Kum Trbovlje sklicujem
Nekaj misli o letu 2021	2	
Članstvo in prostovoljstvo v letu 2021	3	
Poročilo o delu gospodarskega oddelka za leto 2021	5	
Planinski dom na Kumu v letu 2021	8	OBČNI ZBOR PLANINSKEGA DRUŠTVA KUM TRBOVLJE
Poročilo delu markacistov v letu 2021	10	v petek, 11. marca 2022, ob 17. uri v predavalnici Delavskega doma Trbovlje, Trg svobode 11 a, Trbovlje
Poročilo o opravljenem tečaju za markaciste	11	
Poročilo o delu oddelka za varstvo gorske narave za leto 2021	13	DNEVNI RED OBČNEGA ZBORA
Poročilo o delu vodniško pohodniškega oddelka za leto 2021	15	
Naše akcije v letu 2021	16	
Srečanje starejših planincev na Kumu	18	
Poročilo častnega razsodišča za leto 2021	19	1. Izvolitev organov občnega zbora
Računovodsko poročilo za leto 2021	19	2. Poročilo predsednice o delu društva in finančno poročilo za leto 2021
Poročilo nadzornega odbora za leto 2021	20	3. Poročilo verificacijske komisije
Načrt planinskih bar v letu 2022	21	4. Poročilo nadzornega odbora
Naši načrti za leto 2022	22	5. Poročilo častnega razsodišča
Drobitnice	23	6. Razprava in sklepanje o letnem poročilu PD Kum za leto 2021
O delu MDO Zasavja v letu 2021	27	7. Plan dela društva in finančni plan za 2022; predstavitve, razprava in sklepanje
Delo planinskega vodnika	28	8. Volitve v organe društva
Betka – devetdesetletnica	29	9. Pozdravi gostov in zaključek
Za 90. rojstni dan na Triglav	30	UPRAVNI ODBOR Marjeta Brič, predsednica
Čez Krn h skardinalne na planino Duplje	31	
Miran Prezelj – pastir na planini Duplje	34	
Jesenski žiribizkogač	35	Predlog sklepov:
Rauchkofel v Karnijskih Alpah	36	Sklep št. 1: Občni zbor potrjuje predlog organov občnega zbora:
Pri šestdesetih prvič na Triglav	37	• Delovno predsedstvo: Vlasta M. Crnkovič, preds. in člana Ivo Muhič ter Jože Breznik
Planinska pot Korntal	38	• Verifikacijska komisija: Marjan Župan, Brada Planko in Majda Vozelj
Naše planinske potepanja v letu 2021	40	• Zapisnikar: Marjeta Brič
Članarina za leto 2022	51	• Overovatelja zapisnika: Janez Brinar in Ivan Eržen
		Sklep št. 2: Občni zbor potrjuje letno poročilo PD Kum Trbovlje za leto 2021 vključno z računovodskim poročilom
		Sklep št. 3: Občni zbor potrjuje načrt delovanja PD Kum za leto 2022 vključno s finančnim planom
		Sklep št. 4: Občni zbor potrjuje 3-letno podaljšanje mandata trenutnemu vodstvu v naslednji sestavi:
		UPRAVNI ODBOR: Marjeta Brič, predsednica Ivo Muhič, načelnik gospodarskega oddelka Vlasta Medvešek Crnkovič, načelnica oddelka VGN Gregor Cerjak, načelnik mladinskega oddelka Alojz Hriberšek, načelnik markacijskega oddelka Majda Župan, blagajničarka, računovodkinja Lado Cerjak, ekonom Marjan Župan Jože Breznik Nataša Dolanc Ivan Eržen
		NADZORNI ODBOR: Marjan Frol, predsednik Nataša Breznik Danica Rozina
		ČASTNO RAZSODIŠČE: Janez Brinar, predsednik Elizabeta Škorjanc Stane Golob
Predstavitve društva:		
Planinsko društvo KUM Trbovlje, Ulica 1. junija 2, 1420 Trbovlje		
Spletna stran: http://pd-kum.si		
Ustanovitev društva: 5. julij 1950		
TR: 61000-0001400445 odprt pri Delavski hranilnici d. d.		
Vpis v register: društev pri upravni enoti Trbovlje pod št. 215-21/2009-2		
PD KUM deluje v javnem interesu na področju športa		
V letu 2021 društvo šteje 142 rednih in 27 podpornih članov, skupaj 169		
Društvo je lastnik planinske koče na Kumu, ki jo oskrbuje najemnik		
Najemnica: Ljudmila Ocvirk, s. p.		
Organi društva: upravni odbor, nadzorni odbor in častno razsodišče		
Oddelki: gospodarski, markacijski, oddsek VGN, vodniško-pohodniški, mladinski in komisija za pritananja		
Društvo je vključeno v krovno organizacijo PZS in sodeluje s sosednjimi društvi v MDO Zasavja.		
Izdajatelj: Planinsko društvo Kum Trbovlje		
Uredila in oblikovala: Marjeta Brič		
Lektoriranje: Vlasta Medvešek Crnkovič		
Fotografije: Alojz Hriberšek, Majda in Marjan Župan, Vlasta Medvešek Crnkovič, Gregor Cerjak, Marjan Frol, Boris Lesar, Franc Gušaj Enci, Jože Breznik, Roman Grošelj, Kristina in Karli Gorjup, Tomaž Muhič, Mila Ocvirk in Marjeta Brič		
Tisk: HCOMP-GROUP Radeče		
Naklada: 100 izvodov		
Nazlovnica: Slovenska zastava na Triglavu ob 30-letnici samostojne Slovenije, foto: Alojz Hriberšek		

Naj živi Slovenija, naj živijo naše gore!

Marjeta Brid

Planinstvo je del slovenske narodne identitete. Gore so zasidrane v narodno zavest, planinstvo pa je pri nas, Slovencih, tudi najbolj razširjena športno-rekreativna dejavnost in tudi večna in zanimiva tema za pogovor. Še posebej pa smo ponosni na Triglav, naš najvišji vrh in saj veste, nisi pravi Slovenec, če vsaj enkrat nisi na Triglavu. Triglav imamo v državnem grbu, kar je sicer zelo redko in na Triglavu s ponosom razgrinjamo slovensko zastavo, pa ne le ob praznikih, tudi sicer. Toda, vedno ni bilo tako. Pogled nazaj tja v 19. stoletje nam osvetljuje povsem drugo zgodbo, ko so zavedni Slovenci bili dolgoletni boj za naše gore. Konec 19. stol. so v naših gorah dominirali Nemci in Avstrijci, gradili so nemške kočje, v njih so gospodarili nemški oskrbniki in do njih so markirali nemške poti. Tujci so s prisvajanjem boleče potiskali germanizacijo v naše gore. Ob vsesplošnem narodovem prebujenju so se tudi slovenski gorniki združili v svoji planinski organizaciji in leta 1893 ustanovili Slovensko planinsko društvo, leto kasneje pa že postavili prvo kočjo v Julijcih na planini Za Liscem. Nekaj pomembnih mož pomni slovenska zgodovina iz tistih časov, a največji pečat ob narodovem prebujenju je pripisati Jakobu Aljažu, župniku z Dovjega, ki je 1895 odkupil 16 m² sveta vrh Triglava in nanj postavil skromen bivak, Aljažev stolp. Le leto kasneje pa je s svojimi somišljeniki na Kredarici postavil slovensko kočjo, ki so jo takrat imenovali Triglavski dom na Kredarici, kmalu za tem pa so nadelali še Tominškovo pot iz Vrat do Kredarice.

Prva svetovna vojna mesari tudi po naših gorah, a prava bolečina Slovence doleti z mirovno

pogodbo, ko se vzpostavi Rapalska meja med Kraljevino Italijo in Kraljevino SHS. Tretjina slovenskega ozemlja zahodno od meje, ki poteka od Karavank do Reke, pripada Italijanom. Meja poteka tudi čez vrh Triglava in prisvajajo si ga tako Italijani kot Slovenci. V obdobju med vojnami se bitka za gore umirja, na plan pa prihaja prestižno tekmovanje v osvajanju sten v naših gorah, kjer domači alpinisti, predvsem Skalaši, prvenstveno osvajajo najzahtevnejše stene.

V drugi svetovni vojni imajo Nemci spet težnjo po Triglavu, na mejne kamne vklešejo svoj »D«, tudi v tistega na vrhu Triglava, a že v letu 1944 ga slovenski planinci skotalijo v prepad. Po vojni se državne meje spet postavijo proti zahodu, slovenske gore so končno spet »slovenske«.

V povojnih letih se v naših gorah odvija množično planinstvo, postavljajo se nove kočje in nove, tudi zelo zahtevne planinske poti. Slovenci se zavedamo občutljivosti tega sveta, zato del naših gora zavarujemo v Triglavskem narodnem parku. A po vseh teh letih ugotavljamo, da množičnost pušča svoje sledi, zavedamo se obremenjenosti tega okolja in med slovenskimi planinci se znova prebujata okoljevarstvena zavest. Želimo, da naše gore ostanejo neokrnjene tudi za bodoče rodove.

Vračam se k prvi zapisi misli o naši slovenski identiteti. Hribe in gore imamo preprosto radi, so naša dragocena dediščina, sedanost in prihodnost. In so naš ponos. V letu 2021 smo na vrhu Triglava tudi planinci našega društva razvili slovensko zastavo v počastitev 30-letnice naše samostojne in neodvisne države.

Nekaj misli o letu 2021

Naj svoje poročilo o delu društva nadaljujem tam, kjer sem končala svoj uvodnik, v tistem zadnjem desetletju rajne Jugoslavije, ko je slovenska planinska organizacija kipela od številčnosti. Konec 80. in v začetku 90. let je štela zavidanja vrednih več kot 100.000 članov medtem ko jih ima danes le še 51.000. Tudi naše društvo je v tistih letih štelo okrog 1000 članov, danes pa jih beležimo petkrat manj.

Ne le članstvo, marsikaj se je spremenilo od takrat in tu mi ne kaže o tem podrobno razpredati. Zagotovo pa je osip članstva posledica družbenih sprememb, sprememb v načinu življenja in mišljenja predvsem mlajše generacije, novih trendov in možnosti preživljanja prostega časa in ne nazadnje tudi umik od institucionalnosti. Zanimariti pa ne gre niti družbenih omrežij, ki omogočajo povezovanje in usmerjanje enako mislečih, kar ni vedno v dobro planinske organizacije. To potrjuje že samo dejstvo, da 300 do 400 tisoč Slovencev redno hodi v hribe, v planinsko organizacijo pa je včlanjenih le okrog 50 tisoč. V večini se tisti, ki se vključujemo v PZS, ne vključujemo zgolj zaradi članskih ugodnosti, pač pa gre za podporo planinstvu. Zavedamo se, da za več kot 10.000 km planinskih poti in okrog 180 planinskih koč skrbijo planinci – prostovoljci, ki v to delo vložijo na tisoče prostovoljnih delovnih ur. Seveda pa tako bogata in dobro urejena planinska infrastruktura omogoča vsakomur, da se poda v hribe sam in mu nečlanstvo ne pomeni nikakršne ovire.

Upad članstva pa za naše društvo predstavlja še poseben problem z vidika vključevanju mlade generacije planincev. Že vrsto let ni pripravljenosti v naših šolah, da se planinski krožek vključi kot pristočasna dejavnost. Seveda, izvedba takega krožka zahteva strokovno usposobljenega pedagoga - mentorja planinske vzgoje. No, tu se zatakne prvič, drugič pa se zatakne tudi pri šolarjih, ki jim je ljubša katera od popularnejših športnih aktivnosti. Tako izgubljam generacijo za generacijo in prav boleče je spoznanje, da je v letu 2021 v našem mestu, upoštevajoč obe društvi, v planinsko organizacijo vključenih le 25 osnovnošolcev in 10 srednješolcev.

In po vseh teh »sušnih« letih se v našem društvu spopadamo s problemom nasledstva. Žal, neuspešno. V želji in potrebi, da se vodstvo društva pomladi, da se okrog njega zbere nova, mlajša ekipa prostovoljcev, ki bi skrbela za kočico in poti, za pohodništvo in seveda tudi za mladinsko društveno dejavnost, mi še vedno bijemo plat zvona. Preteklo leto, ko je bil čas za novi mandat, smo se zavezali za še eno leto, tokrat pa ne kaže drugače, kot da to storimo še za naslednja tri leta. Seveda bomo, v kolikor občni zbor potrdi kandidatno listo, svoje delo opravili vestno in po svojih najboljših močeh.

V nadaljevanju tega Kumskega kažipota je zapisana kronika leta 2021 in načrti za leto 2022, pa tudi nekaj razmišljanj in planinskih spominov naših članov. Res je, da ne gre brez problemov, res pa je tudi, da jih s skupnimi močmi rešujemo, in res je, da nas planinstvo še vedno bogati in nam je v veselje. Vsem, ki preko celega leta zavzeto sodelujete pri društvenih aktivnostih, in vsem, ki ste pomagali ustvariti ta Kurnski kažipot, se toplo zahvaljujem in vas vabim, da ostanete zvesti svojim lepim navadam še vnaprej.

Marjeta Bricl, predsednica

Članstvo in prostovoljstvo v letu 2021

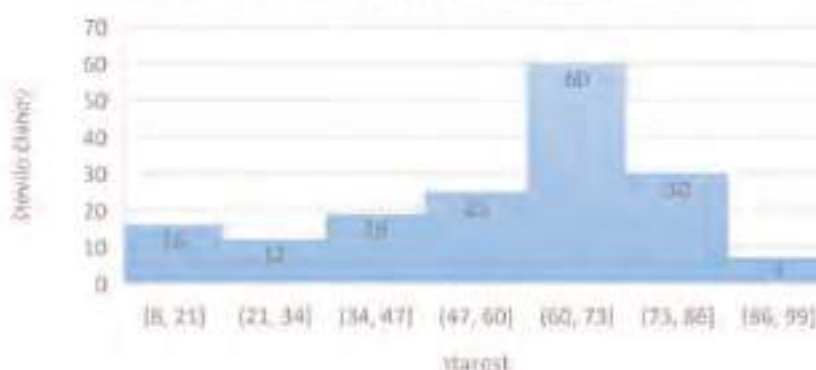
Marjeta Bricl

Tako kot je v letu 2020 presenetljivo porastlo naše članstvo za 18 članov, tako je v letu 2021 presenetljiv upad za približno enako število članov. Težko trdimo, da gre nihanje pripisati številnih omejitvenim ukrepom v teh dveh letih. Niti ni nujno, da je upad povezan s splošnim upadom članstva na nivoju celotne PZS. Kakorkoli že, upad članstva se seveda odraža tudi v višini prihodkov iz tega naslova, kar za društvo gotovo ni dobra popotnica.

Vrste članarine	2021	2020	Ind 21/20
A (odrasli z največjim obsegom ugodnosti)	1	1	100
B (odrasli)	58	70	83
Bd (odrasli družinska)	10	14	71
B1 (odrasli nad 65 let)	56	55	102
SŠ (dijaki in študenti)	1	3	33
SŠd (dijaki in študenti družinska)	5	5	100
PO (predšolski in osnovnošolski otroci)	5	6	83
POd (predšolski in osnovnošolski družinska)	6	10	60
Skupaj člani PZS	142	164	87
Podporni člani	27	21	129
Skupaj vsi člani PD Kum	169	185	91
Skupaj članstvo v PZS	51.539	58.311	88

	2021	2020
Povprečna starost člana	58 let	53 let
Število članov nad 65 let	50 %	33 %
Delež mladih	10 %	13 %

STAROSTNA STRUKTURA ČLANSTVA 2022

Izmed vseh 169 članov našega društva se je v letu 2021 aktivno vključilo v delo 35 članov (2020/31) in pri tem prispevalo 2.035 prostovoljnih ur (2020/1907). Iz priložene statistike tudi tokrat ugotavljamo, da največ časa porabimo za dela v povezavi s kočo na Kumu in različna administrativna dela, kot so: računovodska dela, aktivnosti v povezavi s članarino, razna poročila, objave v časopisih in na spletu, zapisniki sestankov, urejanje foto arhiva, izdelava prijav na razpise in tudi izdelava tega časopisa.

In še nekaj prostovoljske statistike:

področje dela	opravljene ure 2021
vzdrževalna in ostala dela gospodarjev	654
vzdrževanje planinskih poti	165
organizacija in vodenje izletov	355
priditve na Kumu	43
izobraževanja, predavanja, predstavitve	72
interni in zunanji sestanki	170
administrativna dela	576
skupaj	2035

prostovoljne ure	število prostovoljcev 2021
od 1 do 10 ur	15
od 11 do 30 ur	7
od 31 do 50 ur	3
od 51 do 100 ur	4
nad 100 ur	6
skupaj prostovoljcev	35

Akcija »Očistimo Trbovlje«

V letu 2021 smo aktivnosti dogovarjali na sedmih sejah UO, od tega smo dve seji izpeljali na daljavo, sprejeli smo 17 sklepov, številne zaključke in sprotne aktivnosti pa smo dogovarjali na naših četrtkovih srečanjih oziroma telefonsko. Aktivno smo delovali na nivoju MDO in na področnih odborih posameznih komisij PZS. Za udeležbo na skupščini PZS v Velenju pa smo pooblastili predsednika MDO-ja. Dneva slovenskih planincev v minulem letu ni bilo mogoče izvesti v klasični obliki z druženjem na skupnem prireditvenem mestu, zato smo dogodek obeležili na lokalnem nivoju.

Javnost našega dela zagotavljamo z občasnimi poročili v lokalnih časopisih, z objavami na naši spletni strani, celoletno poročilo pa objavimo enkrat letno v Kumskem kažipotu. Prostovoljstvo bo tudi v bodoče temeljna oblika našega dela, zato bo sleherni nova moč dobrodošla. Vsem, ki ste do sedaj aktivno delovali v dobro našega društva, pa gre iskrena zahvala.

Poročilo gospodarskega odseka za leto 2021

Kot vsa minula leta je gospodarski odsek tudi za leto 2021 pripravil plan vzdrževalnih del na planinski koči. V večini je plan izpolnjen, a vedno se pojavijo tudi nepredvidene okvare in nujna dela, ki jih člani odbora in ostali prostovoljci moramo opraviti.

Člani GO vsako leto v januarju na delovnem sestanku pregledamo opravljeno delo in se pogovorimo o načrtih za tekoče leto.

Dela, opravljena v letu 2021, so naslednja:

- iz kletnih prostorov smo odstranili dve oljni cisterni in ju odpeljali na DINOS;
- na tem mestu so nato opravljena dela: zazidava zunanjšega zidu in montaža novega okna ter obnova dela fasade ter ureditev skladiščnega prostora za drva;

- aktivno sodelovanje na občinski čistilni akciji: opravimo čiščenje planinskih poti in pobereмо odpadke ob cesti, ki vodi na Kum;
- sodelovanje pri obnovi elektroinstalacij v kleti in društveni delavnici;
- demontaža starega in obnova novega plinskega štedilnika v kuhinji;
- servisiranje filtrirnih naprav za pitno vodo;
- urejanje spalnih prostorov, odvoz starih vzmetnic in zamenjava z novimi ter generalno čiščenje koč;e;
- popravilo zunanjih klopi in urejanje info tabel na depandansi (Krajinski park Kum, zemljevid Posavsko hribovje);
- ugotavljanje vzrokov zatekanja ob dimniku in posledično plesnenja notranjega zidu v sobi št. 7 in 8, odpravljanje napak na dimniku in sanacija stropov in sten v teh dveh sobah;
- čiščenje maščobnika in košnja trave v okolici doma;
- zamenjava kontrolne enote v sistemu dezinfekcije pitne vode;
- zamenjava dotrajanega bojlerja v zgornjih sanitarijah;

- zamenjava nedelujoče obtočne črpalke pri centralni kurjavi;
- letni popis osnovnih sredstev in drobnega inventarja.

Skupaj je bilo opravljenih 610 ur prostovoljnega dela, izpisanega iz dnevnikov oz. evidence prostovoljnih del. Vsem članom gospodarskega odseka in vsem ostalim, ki so zavzeto pomagali pri urejanju naše koče, se zahvaljujem in vas vabim, da ostanete zvesti Kumu tudi vnaprej.

Ivo Muhič, načelnik GO

Planinski dom na Kumu v letu 2021

Marjeta Bricl

Ukrepi za omejevanje epidemije, začeti v letu 2020, so se nadaljevali tudi v letu 2021. Ukrepi, ki so se nanašali na poslovanje gostinskih obratov, so krepko zarezali tudi v poslovanje naše planinske postojanke na Kumu. Posledično je društvo solidarno z oskrbnico nosilo breme in znižalo najemnino na letnem nivoju za 2.475 €, kar predstavlja 37,5 % nižje prihodke iz tega naslova. Ekonomski vidik poslovanja naše kočice v normalnih okoliščinah ne zagotavlja rentabilnega poslovanja, v izrednih razmerah pa je ta problematika še bolj zaskrbljujoča. Planinski dom ima kot zavetišče planincem poseben status med gostinskimi obrati, vendar pa zakonska regulativa terja izpolnjevanje vedno zahtevnejših gostinskih, tehničnih, okoljskih, finančnih in drugih normativov ter predpisov tudi za planinske postojanke. Želje in potrebe planincev pa so precej različne in kočice, tudi najbolj udobne, niso opremljene in oskrbovane tako, da bi v njih lahko ustregli vsem njihovim zahtevam. Neenakomerni obisk glede na vreme, na dan v tednu, posebni dogodki itd., terja izjemno fleksibilnost oskrbnikov koč, da optimalno zagotavljajo zalogo hrane, pijače in zadostnega števila pomočnikov. Poleg tega pa v oskrbovanje koč sodi tudi vzdrževanje sistemov, kot je vodooskrba, ogrevanje, komunalni vidik itd.

Menim, da bi drznejša ponudba in vključitev koč v spletno turistično ponudbo (booking) prispevala k večji prepoznavnosti koč in tudi k večjemu obisku v počitniških mesecih. V planinstvu se tendenca vedno bolj nagiba tudi v sredogorje, zaznati je zanimanje tudi pri tujcih, ki raziskujejo Slovenijo. Zato je ponudba na predlagani način nujna. Upam, da se bo mlada in prizadevna oskrbniška ekipa Milice Ocvirk odločila tudi za ta korak in s tem zapolnila tudi praznino pri koriščenju spalnih kapacitet.

V poročilu gospodarskega odseka so navedena vzdrževalna dela, opravljena na koči v letu 2021, največja pridobitev pa je zagotovo obnova terase. Zadnja obnova je bila izvedena v letu 1988, ko je bila izvedena nivelacija južne in zahodne terase, položene so bile klinker ploščice in postavljena je bila lesena ograja. Vrsto let smo že ugotavljali, da terasa pušča vodo in nam uničuje strop v pomožnem gostinskem prostoru v kleti. Prav tako pa tudi ograja že dolgo ni ustrezala predpisanim meram. Zato smo že v letu 2011 pridobili nekaj ponudb za obnovo, vendar so bile vrednosti astronomske glede na naše zmožnosti.

Obnova terase

Sreča pa se nam je nasmehnila v letu 2021, ko je celotno obnovo dobrih 100 m² velike terase v izvedbenem in finančnem smislu, tudi ob pomoči Občine Trbovlje, prevzel donator, zasavsko gradbeno podjetje AGM Nemeč, d. o. o. V celoti je bil odstranjen stari nanos, po sodobnih gradbenih predpisih je izdelana hidro in toplotna izolacija, z granitogrez ploščami pa je zaključen zadnji

površinski sloj. Varovalna ograja je prestavljena na zunanji obod terase, kar staro teraso razširi za pol metra v celotni dolžini 32 m. Na kovinsko konstrukcijo je montirana lesena ograja iz sibirskega macesna v ustrezni višini 1 m z vertikalno postavitvijo letvic. Les ni barvan, sčasoma bo pridobil sivkasto patino, vzdrževanje take ograje pa ni potrebno. Les bi sicer lahko oljili, da bi ohranil naravno barvo lesa, vendar bi to morali obnavljati vsakoletno. Če lesa ne oljimo, sčasoma ustvari tanek, siv sloj na površini, ki zaščiti notranjost lesa pred propadanjem. Naravna zaščita je odraz staranja lesa, ki nima negativnega vpliva na njegove lastnosti. Obnova terase se je začela pozno v jeseni, v začetku 2022 pa je bila zaključena v celoti in dana v uporabo obiskovalcem Kuma, ki so nad novim, prijaznejšim izgledom, navdušeni.

Nova terasa pri planinskem domu na Kumu

Vrednost opravljenih del močno presega naše finančne zmožnosti, zato je donatorstvo izjemnega pomena, da ohranjamo podedovano planinsko infrastrukturo za bodoče rodove. Donatorju smo zato izjemno hvaležni.

Spoštovani donator, ga. Maja Gerčar Špitaler, planinci se v imenu vseh svojih članov, v imenu oskrbniške ekipe in v imenu vseh, ki radi prihajajo na Kum in ki bodo uživali na novi terasi, iz srca zahvaljujemo za vašo naklonjenost planinstvu in našemu društvu.

Poročilo o delu markacijskega odseka za leto 2021

Še eno koronsko leto je za nami in spet je čas za obračun našega dela. Zaradi korone sta odpadla oba zbora markacistov tako na MDO kot v Ljubljani na PZS. No, smo pa imeli vseeno dosti dela na naših poteh. Po dolgem času sta se nam pridružila dva markacista, Ivo Muhič in Jože Breznik, ki sta v septembru opravila tečaj za markacista A v Vratih.

- Začeli smo že kmalu spomladi z ogledom naših poti, potem so sledile akcije, katerih smo se udeležili po dva markacista, dva pripravnika in ostali prizadevni člani našega društva.
- V aprilu in juniju smo markirali po Čebulovi dolini in menjavali dotrajane količke in smerne table.
- V juliju smo v Čebulovi dolini kosili travo, rezali vejevje in požagali podrtje drevje. Na poti BS MOL - Završje smo zamenjali dotrajane količke in smerne table.
- V avgustu smo markirali in porezali veje na poti Podkum - Preveg in v Čebulovi dolini požagali podrtje drevje.
- Septembra smo menjali dotrajane količke in smerne table na poti BS MOL - Završje in na Prevegu.
- V novembru pa smo menjali smerne table na poti od Škratove doline proti Kumu.
- Sodelovali smo tudi pri delih v koči in okoli nje. Za delo smo porabili 178 ur prostovoljnega dela, društvo pa je našemu odseku prispevalo slabih 600 €.

Vsem planincem in pohodnikom želimo varen korak in obilo užitka na naših poteh.

Alojz Hriberšek, načelnik markacijskega odseka

Poročilo o opravljanju tečaja za markacista

Jože Breznik

Markacist je posebej usposobljen strokovni delavec, član planinskega društva, ki skrbi za varno pot, označevanje in vzdrževanje planinskih poti, katerih skrbnik je planinsko društvo.

Tečaj za markacista PZS kategorije A je potekal v Šlajmerjevem domu v Vratih, in sicer od 10. do 12. septembra 2021.

Tečaja sva se udeležila Jože Breznik in Ivo Muhič in je trajal tri dni oz. 30 šolskih ur. Vodil ga je g. Janko Šeme in še trije člani komisije za planinske poti.

1. dan (petek)

Vsak udeleženec je najprej dobil gradivo (precej obširna knjiga), nato je sledilo medsebojno spoznavanje. Sledilo je seznanjanje z zakonskimi akti, organiziranostjo markacistov, vzdrževanjem planinskih poti in postavljanjem smernih tabel. Prvi dan se je predavanje končalo pozno zvečer.

2. dan (sobota)

Začeli smo s praktičnim delom, in sicer označevanjem planinskih poti, označevanjem oz. izdelavo markacij in tabel, seznanili so nas z varstvom gorske narave in s pravilnikom o označevanju planinskih poti. Tudi drugi dan se je izobraževanje zaključilo pozno zvečer.

3. dan (nedelja)

Imeli smo predavanje prve pomoči za markacista. Predavanje je bilo izredno zanimivo in zelo uporabno.

Po koncu predavanj je sledil preizkus znanja oz. test, nato pa še preizkus praktičnega dela.

Preizkus znanja je bil kar zahteven, vsaj zame, saj sem bil prvič na takšnem izobraževanju. Prav tako je bil zahteven izpit iz praktičnega dela. S tem tečajem sem pridobil veliko novega znanja v zvezi z delom markacistov in spoznanje, da je za to delo potrebno kar precej znanja in spretnosti.

Tako jaz kot Ivo Muhič sva uspešno opravila test in preizkus praktičnega dela in pridobila naziv markacist PZS - kategorije A.

Pepi in Ivo – z diplomom markacista PZS kategorije A

Ivan Eržen pogosto sodeluje na delovnih akcijah markacistov, zato dobro pozna to delo in pripomočke, ki jih uporabljajo markacisti. Pri svojem sinu, ljubiteljskem lesarskem mojstru Dejanu, je izposloval dve imenitni leseni nosilki za orodje in barve in ju namenil novopečenima markacistoma za nagrado in spodbudo.

Posebnost teh nosilk je, da v duhu časa vsebujejo tudi kodo, s katero se lahko kdorkoli poveže s spletno stranjo našega društva.

Dejanu se za podarjeni nosilki iz srca zahvaljujemo.

DT
DI
STUDIO

DEJAN ERŽEN s.p.
dejanerzen@gmail.com

Poročilo odseka za varstvo gorske narave za leto 2021

Za leto 2021 sta bila predvidena dva naravovarstvena izleta in oba smo tudi izvedli. 8. maja smo obiskali učno pot »Po sledih vodomca« ob vasi Cerovo pri Grosupljem.

Začeli smo v mokrišču Vodomčev gaj, kjer so ravno tistega jutra ornitologi iz Prirodoslovnega muzeja Slovenije v najlonske mreže lovili ptice in jih obročkali. Čeravno v času naše prisotnosti ni bilo bogatega ptičjega ulova, pa ga je le bilo toliko, da smo videli, kako vse to poteka. V Sloveniji obročkajo ptice že 95 let, zadnja leta okvirno 80.000 letno. Na aluminijastem obročku, ki se namesti ptici na nogo, sta navedena ime centra, ki je ptico obročkal, in številka, ki je unikatna za vsako ptico. Obroček torej pove, od kod določena ptica prihaja in kam gre, kar so še posebno pomembni podatki pri pticah selivkah.

V Vodomčevem gaju

Po obisku pri ptičarjih nas je vodička Jožica popeljala po zanimivi in dovršeni učni poti po gaju: od čebelnjaka za medonosne čebele, žuželčnika za divje čebele in druge opraševalce, do panjev za zemeljske čmrlje. Pa skozi trstičje do opazovalnic ptic nad njim, ki so zgrajene iz šibja in drugih naravnih materialov. Vodomec je pa tako redka in plaha ptica, da ga tistega dne, žal, nismo videli. Smo se pa srečali z Nino Koščak, našo bivšo najemnico koč na Kumu, in njeno mlajšo hčerko Katjo. Vas Cerovo je namreč njuna domača vas in ravno Ninin oče ima največ zaslug za nastanek te poučne učne poti.

Na učni poti Po sledeh vodamca

Tabor nad Cerovim

Naš izlet smo nadaljevali po označeni učni poti po gozdu, mimo izvira Podlomščice, Županove (Taborske) jame, do Tabora nad Cerovim, ki je eden izmed manjših, vendar najlepše ohranjenih protiturških taborov na Slovenskem. Obisk Županove jame, v katero vodi 478 stopnic, pa smo prihranili za kdaj drugič.

12. junija, ko se je del naših planincev potepal po jadranskih otokih, se nas je nekaj podalo na naravovarstveni izlet z Dobovca do Čebulove doline in dalje na Kum. Naš planinec Gregor je na izlet povabil tudi svoje sodelavce, tako da je nastala kar pisana družčina.

Na travnikih v Čebulovi dolini so na nekaj območjih ob robu gozda prav bogata rastišča več vrst kukavičevk, ki pomenijo veliko biotsko pestrost teh travnikov. Zgornji del doline je že precej zarašččen in tam kukavičevk ni več. Ohrani jih lahko le redna košnja, ki pa ne sme biti prav zgodnja in prav tako tudi ni zaželeno baliranje sena.

Na travniku v Čebulovi dolini

Z našim izletom na Kum smo 12. junija 2021 obeležili tudi dan slovenskih planincev. Že drugo leto zapored PZS zaradi korone ni smela organizirati velikega planinskega druženja, kakršnega smo poznali pred letom 2020. Smo se pa na ta dan planinci podali na različne vrhove v manjših skupinah. V MDO Zasavje smo se dogovorili, da vsako društvo opravi svojo planinsko pot in se s cilja javi ostalim preko spletne aplikacije. Tudi nam se je uspelo priključiti in z vrha Kuma pozdraviti ostale zasavske in posavske planince.

Pridi prijatelj spet danes na Kum

*Pridi prijatelj spet danes na Kum,
kličem prijazno po dolgih te letih,
siškal kumlanskih gozdov boš spet šum,
sredi planinskih boš rož stal nešteti.*

*Vsak ti bo stisnil roko spet v pozdrav
in te na čase bo tiste spominjal,
ko si tod hodil prav mlad še in zdrav
in si s planinsko idejo se strinjal.*

*Tudi, če leta so dolga še preč,
zvesti smo našemu Kumu ostali,
semkaj nam pot ni nikoli odveč,
vsalej planinci mu čast bomo dali.*

(Vlako Hrovatič)

Za kumsko nedeljo je Radio Prvi v svoj program vključil javljanje s Kuma. Za predstavitev Kuma, našega planinskega društva, tradicionalnega romarskega praznika za Jernejevo nedeljo in drugih zanimivostih Kumljanskega, je izbral kar nekaj sogovornikov, med katerimi sem bila tudi jaz. V prispevku sem predstavila pomen odseka za varstvo gorske narave in zavarovano območje Krajinskega parka Kum ter zaključila s povabilom, ki naj vse nas večkrat vodi na naš Kum.

Vlasta Medvešek Crnkovič,
načelnica odseka za varstvo gorske narave (VGN)

Poročilo o delu vodniško-pohodniškega odseka za leto 2021

V drugem epidemiološkem letu smo se planinci že nekako navadili na vse te previdnostne ukrepe, in ker se planinstvo odvija na prostem, se pohodništvu nismo odrekli. Načrtovane ture smo izpeljali skoraj v celoti, zaradi slabe vremenske napovedi sta izpadli le turi na Špik in Macesnovec. Ob prostih sončnih vikendih pa smo zlezli še kako turo več od načrtovanih.

Po večini smo obiskovali domače hribe, v zimskih mesecih okoliške vrhove, v poletni sezoni pa tudi visokogorje. Celotedensko planinsko dogodivščino smo preživeli na jadranskih otokih, tridnevno potepanje pa smo si tradicionalno privoščili v Dolomitih.

Dve turi, Po poti vodomca in Čebulova dolina, sta bili naravovarstveni, po istrski gmajni pa smo iskali stare kamnite pastirske hišice. No, in prav tu se je zgodila manjša nezgoda. Naša planinka Ani je na majavih skalah tam nekje med žarečim rujem staknila zvin kolena. K sreči se je, sicer s precej bolečine, potrudila prišepati do ceste, od tam pa smo ji pomagali s prevozom. Žal, Ani pravi, da koleno še ni povsem zdravo, a upam, da se do glavne planinske sezone pozdravi, da bo lahko zlezla na kak »ta pravi« vršac.

Več o našem planinarjenju poiščite v nadaljevanju tega kažipota v utrinkih z naših planinskih poti. Vodniška ekipa Alojz, Marijana in Marjeta se vsem udeležencem zahvaljujemo za zaupanje in vas vabimo na naše planinske izzive tudi v tem letu. Načrt planinskih pohodov, tur in izletov najdete pri načrtih v nadaljevanju.

Udeležencem, ki se odločijo za visokogorje oz. za zavarovane planinske poti, kjer je potrebna samovarovalna oprema, svetujem, da si le-to pravočasno priskrbijo. Oprema – čelade, plezalni pasovi in samovarovalni kompleti, ki so na razpolago v društvu - je že zelo stara in s tega vidika tudi manj primerna za varno uporabo.

Opravljenе ture v letu 2021:

Zap.	Datum	Tura	udel.
1	9. 1.	Sv. Planina	15
2	23. 1.	Kal	14
3	6. 2.	Krvavica	14
4	13. 2.	Sabatov pohod na Kum	20
5	20. 2.	Stolpnik	19
6	27. 2.	Špiljk	14
7	6. 3.	Babe in Ostri vrh	15
8	21. 3.	Sv. Trojica	13
9	24. 4.	Mali Golak	12
10	8. 5.	NV Vodomčeva pot	14
11	22. 5.	Velika planina	15
12	30. 5.	PSP na Kumu	25
13	12. 6.	NV Čebulova dolina	20
14	12.-19. 6.	PP Kornati	17
15	25. 6.	Olševa	7
16	25., 26. 6.	Triglav	4
17	3. 7.	Debeli vrh nad Lipanco	7

Zap.	Datum	Tura	udel.
18	10. 7.	Raduha	7
19	24. 7.	Grintovec	6
20	8. 8.	Veliki vrh v Košuti	5
21	21. 8.	Mangart	5
22	4. 9.	Krn	3
23	6. 9.	Monte Paterno	4
24	7. 9.	Novolau in Averua	4
25	8. 9.	Plz de Lech in Lago Sorapis	4
26	11. 9.	Rauchkofel (Karnijci)	3
27	19. 9.	Brana	3
28	25. 9.	Stegovnik	6
29	30. 10.	Istrska gmajna	34
30	6. 11.	Križna jama in Slivnica	10
31	13. 11.	Malič, Šmohor	7
32	4. 12.	Mrzlica	10
33	18. 12.	Sabatov pohod na Kum	25
		skupaj	povpr. 12 udel. na turo
			381

Marjeta Bričl, načelnica VPO

Naše akcije v letu 2021

Marjeta Bričl

*Stojita za šankom na Kumu planinca Miha in Tone:
Miha: Ja, globalno segrevanje podnebja je vse
hujše.*

Tone: Po čem tako sklepaš?

*Miha: Včasih so za novoletni pohod na Kum cveteli
že tetahí, lani pa cela kronice.*

Tone: A res, že?

*Miha: Ja. Res pa je, da sem na novoletni pohod šel
šele marca.*

(VMC)

39. novoletni pohod na Kum smo zaradi epidemioloških prepovedi združevanja raztegnili na obdobje od začetka januarja do konca marca 2021 in s tem pohodnikom omogočili, da so se pohoda udeležili individualno, svojo udeležbo pa so v tem času lahko potrdili z žigi v koči. Nekaj pohodnikov pa je prišlo na Kum prav na običajni dan pohoda, 2. januarja, pa čeprav je bilo vreme zimsko neprijazno.

Med najmlajšimi pa se je srečanja udeležil Nace Kralj, ki pri svojih devetih letih že šesto leto spremlja na Kum svojega dedka Vikija.

Akcija Prijatelji Kuma 2021 je potekala že 9. leto in vrsta se je nekoliko skrajšala. Verjetno je temu kriva korona kriza, ko je bila kočica zaprta in se marsikdaj ni bilo mogoče vpisati. Zato bo treba v korak s časom in način evidentiranja posodobiti s primerno digitalno aplikacijo.

Tudi ob pomladanskem srečanju planincev na Kumu konec maja nas sonce ni grelo, uradni del razglasitve prijateljev Kuma smo opravili zunaj, potem pa smo pobegnili v toplo kočico, da je bilo druženje prijetneje.

Prvega med prijatelji Ivana Titovška tudi tokrat ni bilo na srečanju. Med prijateljicami Kuma pa se je že tretjič zapovrstjo izkazala Alenka Sinkar in domov odnesla spominsko pohodno palico.

PRIJATELJI KUMA 2021		
Zap.	Prijatelj (ica) Kuma	Število vzponov
1.	Boris Trotovšek	240
2.	Ivan Titovšek	172
3.	Alenka Sinkar	170
4.	Franci Sinkar	100
5.	Robi Halzer	65
6.	Jože Breznik	60
7.	Alenka Halzer	58
8.	Maks Halzer	49
9.	Uroš Kastelic	33
10.	Melita Pfeifer	33
11.	Oreška sekcija	30
12.	Kumska sekcija	30
13.	Ervin Renko	18
	Skupaj	1058

**VABIMO VAS
NA POMLADANSKO SREČANJE PLANINCEV
NA KUMU
in
RAZGLASITEV PRIJATELJEV KUMA 2021**

29. maj 2022

Srečanje planincev – veteranov na Kumu

Marjeta Bricl

Vsakoletno tradicionalno srečanje planincev – veteranov planinskih društev MDO Zasavja in Posavja je tokrat, 26. avgusta 2021, gostilo naše planinsko društvo. Številna družina planink in planincev se je zbrala v Lontovžu in se po veselem pozdravljanju odpravila v sankoški muzej v neposredni bližini. Sankoški muzej je zelo bogata zbirka o sankoštvu v naših krajih, ki jo z vso skrbnostjo in ljubeznijo zbira in ureja g. Drago Nučič, ki je sicer ljubiteljski zbiratelj, in ker so mu pri delu v pomoč tudi muzejski strokovnjaki, je njegova zbirka sani urejena, pregledna in opremljena s podatki o vseh razstavljenih eksponatih. Seveda pa je njegovo vodenje posebno doživetje, ko ob predstavitvi posameznih sani pove tudi zgodbo iz »tistih časov«.

kosilu in nato ob glasbenem nastopu citrarke, ki smo ji pomagali s prepevanjem, nekateri pa so se tudi zavrteli. Vreme nam je bilo naklonjeno, zato smo lahko ves čas preživeli pred kočjo na Kumu. V dobri družbi ter veselem razpoloženju smo srečanje zaključili v popoldanskih urah.

Nato pa smo se vsi odpravili na Kum, nekateri peš, ostali pa smo si pot skrajšali z avtomobili. V uradni del srečanja nas je popeljala citrarka Jana Bricl s planinsko himno, veterane pa sta nagovorila predsednica PD Kum Marjeta Bricl in predsednik MDO Jože Prah. Druženje smo nadaljevali ob

Srečanje planinskih veteranov Zasavja in Posavja na Kumu, 26. 8. 2021

Poročilo častnega razsodišča za leto 2021

Častno razsodišče tudi v letu 2021, tako kot vsa leta pred tem, ni obravnavalo ne primera kršitve Pravil PD Kum Trbovlje ne pravil Častnega kodeksa slovenskih planincev.

Za častno razsodišče: Betka Škorjanc

Računovodsko poročilo za leto 2021

Finančno in materialno poslovanje je urejeno s Pravilnikom o finančnem in materialnem poslovanju PD Kum, ki ga je sprejel UO PD Kum na seji 18. 5. 2009. Pravilnik temelji na računovodskem standardu za društva (SRS 33), za rešitve, ki niso vključene v tem standardu, se smiselno uporabljajo splošni računovodski standardi.

IZKAZ POSLOVNEGA IZIDA	doseženo 2021	doseženo 2020	plan 2021	ind 21/20	ind 21/plan
PRIHODKI					
prihodki od članarin	1.673	1.824	1.800	92	93
dotacija Občine Trbovlje	3.522	3.015	3.000	117	117
dotacije iz drugih fundacij in skladov	284	681		42	
prihodki od najemnine doma na Kumu	4.125	4.200	5.500	98	75
prihodki od prireditvev (NP, prisp. za izlete)	891	1.625	200	55	446
drugi prihodki, subvencije	100	575		17	
skupaj prihodki	10.595	11.920	10.500	89	101
ODHODKI					
vzdrževanje in amortizacija koč na Kumu	10.299	7.858	5.920	131	174
osnovna planinska dejavnost odsekov	1.845	467	1.300	395	142
strošek klubskega prostora (najem + str.)	921	890	900	103	102
bančne provizije in zavarovalne premije	402	380	380	106	106
stroški prireditvev	1.041	300	500	347	208
ostali stroški za delovanje društva	1.046	1.856	1.500	56	70
skupaj odhodki	15.554	11.751	10.500	132	148
presežek odhodkov nad prihodki	-4.959	169	0		

Usklajevanje knjižnega stanja z dejanskim je zagotovljeno z rednim letnim popisom vseh sredstev in virov na dan 31. 12. 2021. Planinsko društvo Kum izkazuje v poslovnih knjigah na dan 31. 12. 2021 za 233.585 € sredstev, ki vključujejo osnovna sredstva, denarna sredstva in kratkoročne poslovne terjatve. Viri sredstev v enakem znesku predstavljajo kratkoročne obveznosti do dobaviteljev in društveni sklad. Glede na preteklo leto je društveni sklad nižji za 4.897 €.

Izredni pogoji delovanja v epidemiološkem letu 2021 se odražajo tudi v računovodskem izkazu. Zaradi omejitev pri obratovanju koč smo najemnikom odpisali del najemnine, enako smo postopali tudi v preteklem letu, zato na tej postavki beležimo že drugo leto največji izpad glede na pogodbeno določeno višino najemnine. Prav tako pa že drugo leto ne izkazujemo prihodkov od prireditvev.

Majda Zupan, računovodja

POROČILO NADZORNEGA ODBORA ZA LETO 2021**Delovanje društva:**

Po izvedenem občnem zboru društva na daljavo (marec 2021), je bilo sklicanih sedem sej UO društva. Vsebinska sej je bila povezana z aktivnostjo društva, posameznih sekcij in odborov. Aktivnosti so se izvajale ob upoštevanju navodil NLJZ in Corona ukrepov s ciljem preprečevanja širjenja CV.

V preteklem letu so bila izvedena obsežnejša vzdrževalna dela pri obnovi elektro instalacije, terase ob zgrađbi in osnovnih sredstvih.

Finančno poslovanje društva:

Vodenje knjig za poslovno leto 2021 je potekalo v skladu z računovodskimi standardi in zakonom o društvih. Dokumentacija se arhivira in vodi klasično, medtem ko se obdelava računovodskih podatkov izvaja s pomočjo računalniškega programa.

Vsa dokumentacija, ki je kot podlaga za evidentiranje in knjiženje poslovnih dogodkov (računi, potni nalogi, blagajniški izdatki), so skrbno arhivirani in oštevilčeni.

Društvo v letu 2021 izkazuje izgubo v okviru izvajanja celotne dejavnosti v višini 4.959 evrov. Izguba je predvsem posledica obračunane amortizacije za nepremično in premično premoženje, izguba prihodkov od najemnin in tržne dejavnosti društva povezane s planiranimi prireditvami, ki so zaradi korona ukrepov odpadli.

Presežek odhodkov (odhodki : 15.554 evra) nad prihodki (10.595 evra), se vključi v breme društvenega sklada.

Sklepna ugotovitev:

Na podlagi pregledane splošne dokumentacije, finančne dokumentacije, predložene bilance uspeha in bilance stanja, nadzorni odbor ugotavlja, da je bilo delovanje društva v skladu s pravili planinskega društva Kum Trbovlje ter v skladu z zakonom o društvih in računovodskimi standardi. Nadzorni odbor, upravnemu odboru predlaga izvedbo občnega zbora na daljavo.

MARJAN FROL , predsednik nadzornega odbora

PRIREDITVE, TURE IN POHODI V LETU 2022

Datum	Tura	Zahtevnost	Vodnik, organizator
JANUAR			
2. 1.	40. novoletni pohod na Kum (indiv.vzpon)		Marjeta Bricl
15. 1.	Gradiško jezero, Sveti Mohor	LOP	Marijana Holešek
29. 1.	Ostrež-Kum	LOP	Marijana Holešek
FEBRUAR			
12. 2.	Tošč čez Grmado	LOP	Marjeta Bricl
19. 2.	Jama Sitarjevec	NV	Vlasta M. Crnkovič
26. 2.	Mirna gora	LOP	Marijana Holešek
MAREC			
5. 3.	Kopitnik	LOP	Marijana Holešek
11. 3.	Občni zbor PD Kum		
19. 3.	Sv. Primož-Planina Klsovec	LOP	Marijana Holešek
APRIL			
2. 4.	Viševnik	LOP	Alojz Hriberšek
18. 4.	Svinja planina	LOP	Marjeta Bricl
30. 4.	Vošča	LOP	Marjeta Bricl
MAJ			
14. 5.	Visoki Mavrinc	LNP	Alojz Hriberšek
21. 5.	Cerkniško jezero	NV	Vlasta M. Crnkovič
29. 5.	Spomladansko srečanje planincev na Kumu		
JUNIJ			
4. 6.	Peca	ZOP	Alojz Hriberšek
11. 6.	Dan slovenskih planincev	LOP	Marjeta Bricl
18.-25. 6.	Jadransko otoki	LOP	Marjeta Bricl
JULIJ			
2. 7.	Ogradi	LOP	Marjeta Bricl
16. 7.	Ojstrica	ZOP	Alojz Hriberšek
20.-22. 7.	Dolomiti	ZOP	Marjeta Bricl
30.7.	Prisojnik	ZOP	Alojz Hriberšek
AVGUST			
6.-7. 8.	Svinjak/Kanin, Črnetska špica	ZOP	Alojz Hriberšek
13.-14. 8.	Prehodavci, Dolina sedmerih jezer	LOP	Marijana Holešek
27. 8.	Vrtača	ZOP	Marijana Holešek
28.8.	Kumska nedelja		
SEPTEMBER			
1.-2. 9.	Karnijske Alpe	ZOP	Marjeta Bricl
10. 9.	Palec	ZOP	Marjeta Bricl
24. 9.	Špik nad Nosom	ZOP	Marjeta Bricl
OKTOBER			
8. 10.	Veliki vrh-Križevnik	LOP	Marjeta Bricl
22.10.	Macesnovec	LNP	Alojz Hriberšek
29. 10.	Istrska gmajna	LOP	Marjeta Bricl
NOVEMBER			
5. 11.	Skutman	LOP	Alojz Hriberšek
12. 11.	Pot spomina-Krnsko jezero	LOP	Alojz Hriberšek
19.11.	Mrzlik	LOP	Alojz Hriberšek
DECEMBER			
3. 12.	Mrzlica	LOP	Marijana Holešek
17. 12.	Sabatov pohod na Kum	LOP	Marjeta Bricl

Naši načrti v letu 2022

Gospodarsko področje

Posebnih aktivnosti na tem področju v letu 2022 ne načrtujemo. V minulih letih smo za vzdrževanje in obnovo koče ter opreme namenili precejšnja sredstva in izčrpali vse lastne vire. Zaradi omejitvenih ukrepov je bilo poslovanje v koči v zadnjih dveh letih okrnjeno in posledično so se tudi prihodki od najemnin v tem času znižali za 4.815 €. V začetku tega leta smo morali zaradi okvare nabaviti novo konvekcijsko pečico, zato bomo v letu 2022 lahko opravili le dela, ki ne bodo vezana na finančne vložke. Gospodarski odsek je zato pripravil načrt naslednjih vzdrževalnih del:

- nakup in menjava konvekcijske pečice (realizirano 3.600 €);
- urejanje in servisiranje čistilne naprave;
- obnova stropne obloge v kletnih prostorih;
- ponovna sanacija sten in stropa v sobi št. 8;
- ureditev puščanja obeh dimikov s pregledom strokovnjaka;
- urejanje okolice koče;
- redni letni pregled vseh strojev in naprav v koči;
- možnost nabave novih klopi in miz za teraso oz. popravilo starih.

Markacisti bodo poskrbeli, da bodo planinske poti, ki vodijo na Kum, varne in urejene. Večja akcija pa jih čaka na poti od BS MOL do Završja. Tu se je v minulem letu izvajala sečnja, po spravilu lesa pa je pot precej razdejana.

Osnovne planinska dejavnost

- Planinstvo kot osnovno planinsko dejavnost bomo izvajali z organizacijo naših tradicionalnih akcij:
 - novoletni pohod na Kum smo zaradi omejitvenih korona ukrepov organizirali v času od 1. do 31. januarja in pohodniki so lahko v tem času potrjevali svojo udeležbo;
 - pomladansko srečanje planincev, ki ga povezujemo z razglasitvijo »prijateljev Kuma«, bomo organizirali zadnjo nedeljo v maju;
 - z akcijo »prijatelji Kuma« nadaljujemo;
 - Kumska nedelja je tradicionalno zadnja nedelja v avgustu;
 - Sabatov pohod.

Na planinske izlete in ture pa bomo, tako kot po navadi, naše člane povabili v domače in tuje gore, pripravili bomo planinski tabor na jadranskih otokih, nekaj tur pa je tudi večdnevni. Program izletov in tur je v nadaljevanju, ob plačilu članarine pa vsak član prejme tudi program v žepnem formatu.

- Naravovarstvo:
 - V letu 2022 načrtujemo dva naravovarstvena izleta. V januarju smo že obiskali rudnik Sitarjevec v Litiji, kjer so pred več kot 57 leti pridobivali predvsem svinčevo in živosrebno rudo, decembra 2017 pa so ga odprli za turistične namene. Ogleдали smo si Izvozni rov z zbirko mineralov, povzpeli pa smo se tudi na vrh Sitarjevca (448 m). Od poti smo rekli še kakšno o čebelarški pravdi, ki se je v Litiji dogajala pred stotimi leti, o netopirjih in rastlinski odeji Sitarjevca.
 - V maju nameravamo obiskati Cerkniško jezero. Njegovo okolico smo že spoznali, od Rakovega Škocjana do Slivnice in Križne jame. Tokrat se bomo posvetili skrivnostnemu presihajočemu jezeru, se v muzeju s pomočjo makete poučili o polnjenju in praznjenju jezera ter jo mahčili po eni izmed učnih poti ob jezeru. V začetku februarja letos je bilo vode v njem skoraj samo

za vzorec, narava pod suho rjavo travo je še leno počivala in čolni so bili na suhem. V maju pa bo vse drugače, zeleno in cvetoče. Ali bo prevladoval travnik ali jezero – to bomo pa še videli.

- V okviru MDO bomo letos nadaljevali s pohodi po Zasavski planinski poti (ZPP). Obiskovali bomo naše zasavske vrhove in spoznavali njihove naravne zanimivosti. Čeprav menimo, da jih kar dobro poznamo, bomo o njih prav gotovo izvedeli še kaj novega.

- Mladinski odsek poskrbi za vključevanje otrok na družinskih izletih.
- Finančni plan – plan prihodkov in odhodkov za leto 2022

IZKAZ POSLOVNEGA IZIDA	plan 2022
PRIHODKI	
prihodki od članarin	1.700
dotacija Občine Trbovlje	3.100
prihodki od najemnine doma na Kumu	6.600
prihodki od prireditev (NP, prisp. za izlete)	500
ostali prihodki – subvencije	100
skupaj prihodki	12.000
ODHODKI	
vzdrževanje in amortizacija koč na Kumu	7.650
osnovna planinska dejavnost odsekov	1.500
najemnine in ostali stroški društvene pisarne	950
bančne provizije in zavarovalne premije	400
stroški prireditev	500
ostali stroški za delovanje društva	1.000
skupaj odhodki	12.000

Drobtinice

Marjeta Bričl

V marcu se, kot vsako leto, vključimo v občinsko čistilno akcijo. Razkropimo se po planinskih poteh, ki vodijo na Kum in poiščemo nesnago, ki se je tam nabrala v zadnjih mesecih. No, na planinskih poteh prav dosti teh odpadkov ni, precej pa jih najdemo v gozdu na mestih, kjer so sekači in traktoristi opravljali sečnjo. Zajetno bero plastenk, pločevink in ostale nesnage pa nabereмо ob cesti, ki vodi iz Trbovelj na Kum. Bogate zaloge so predvsem na parkiriščih, ki jih je ob poti kar nekaj. Ja, prav bi bilo, da bi se nam ti packi pri čiščenju tudi kdaj pridružili.

Poleti je bilo na Kumu precej živahno. V koči smo gostili razstavo akademskega slikarja Janeza Kneza, ki so jo postavili trboveljski likovniki.

V juniju so 30-letico samostojne države praznovali vojni veterani zasavskega območnega združenja. V začetku julija pa se je borcem, ki so pred 30 leti branili oddajnik na Kumu, poklonil prvi med državniki, predsednik vlade J. Janša, skupaj s pripadniki Slovenske vojske, ki so poskrbeli za kulturni program, nekaj govorov v spomin na takratne dogodke ter prelet vojaških letal. Naša oskrbnica pa je v ta namen pripravila praznično pogostitev.

Državna proslava na Kumu ob 30-letnici napada na Kum, 2.7.2021

Korona je našemu mestu odvzela občinsko praznovanje, ki smo ga običajno Trboveljčani deležni ob toplih poletnih večerih. Malček za nadomestilo, nam pa v veselje, so se občinski organizatorji odločili za dogodek »Poletje pod zvezdami«. To naj bi bili trije glasbeni večeri na Kumu. Seveda nam je ponagajalo vreme in uživali smo le dvakrat. Prvi večer je zvenel romantično. Mlada pevka Ditka, kantavtorica in skladateljica, je brenkala in prepevala besedila slovenskih pesnikov. Drugi večer pa je bil živahnejši. Nastop Eve Boto je privabil številne obiskovalce, ki so uživali v njenem prepevanju.

Poletje pod zvezdami, Kum, julij 2021

Po enoletnem premoru smo se planinci spet dobili na pikniku na Pleskem in se ponovno pomerili v balinanju. Tokrat je bila zmagovalna ekipa Vera, Ivo, Franc in Franci. Po športnem delu smo nadaljevali s kratkim uradnim delom, v katerem smo poročali o delu društva, slavnostno pa smo zaključili s podelitvijo priznanj zaslužnim planincem.

Tokrat sta Marijana Holešek in Alojz Hriberšek za 30 letno vodniško delo prejela častni vodniški naziv "zaslužni vodnik", Franc Baš pohvalo društva, Ivo Muhič bronasti častni znak PZS in Marjan Frol srebrni častni znak PZS.

Naši Olgi pa smo z zamudo čestitali ob njenem osebnem okroglem prazniku. Druženje smo zaključili za mizo in s skupinsko fotografijo.

No, ko omenjam praznovanja okroglih, naj povem, da smo v letu 2021 praznovali kar nekajkrat. Boris (tudi z enoletno zamudo), Andrejka, Marjan, Pepi, Betka, vsi na okroglo.

V avgustu se je na koči ponovno odvijala vsakoletna tridnevna likovna kolonija ArtKum, gostili smo planinske veterane, zadnjo soboto v avgustu pa je bilo še posebej živahno. Prvi program radia Slovenije je svoj jutranji program oddajal s Kuma. Pri tem smo v intervjujih sodelovali tudi člani našega društva: oskrbnica Mili Ocvirk, Janez Brinar (zgodovina koč), Marjeta Bricl (splošno o Kumu in poteh), Vlasta M. Crnkovič (naravovarstvo). Ostali sodelujoči so bili: predsednik MDO Zasavje Jože Prah (ZPP), Matej Strgaršek (Kumska nedelja), Davorin Žnidarič (RTV oddajnik) ter sedmošolci iz OŠ I. Cankarja v mladinskem delu. Za zabavo pa so poskrbeli legendarni Orleki, ki so ob tej priliki promovirali svoje pivo Orlek, ki je prav uspešno teklo po naših grih.

Orleki na Kumu

O delu MDO Zasavje Posavje v letu 2021

Marjeta Brčić

Pregled članstvo MDO Zasavje Posavje 2021 v primerjavi z 2020

DRUŠTVO	Leto 2021					Leto 2020						IND 21/22
	A	B	S+Š	P+O	Skupaj	A	B	S+Š	P+O	IN	Skupaj	
SKL. PAJ MDO ZASAVJA	71	2104	197	459	2834	105	2295	210	695	18	3323	85
DR. PROSTI ČAS ŠMARTNO	0	2	2	6	10	1	5	3	6	0	15	67
KOLES. KLUB ZAGOR. DOL.	1	8	0	4	13	1	5	0	2	0	8	163
PD BOHOR SENOVO	2	77	11	25	115	1	101	21	26	0	149	77
PD BREŽICE	11	257	22	44	336	27	314	23	99	1	464	72
PD DOL PRI HRASTNIKU	9	86	3	8	106	9	83	3	54	0	149	71
PD HRASTNIK	4	84	2	3	93	5	78	4	13	0	100	93
PD KUM TRBOVLJE	1	124	6	11	142	1	139	8	16	0	164	87
PD LAŠKO	3	104	5	8	120	3	129	8	13	0	153	78
PD LISCA SEVNICA	6	332	53	67	459	10	315	44	84	1	454	101
PD LITVA	26	216	29	96	367	30	257	33	106	0	426	86
PD RADEČE	1	182	18	49	250	4	196	19	34	0	253	99
PD RIMSKE TOPLICE	0	162	15	69	246	0	182	12	64	0	258	95
PD TRBOVLJE	0	42	4	14	60	3	45	3	19	16	86	70
PD VIDEM KRŠKO	0	196	7	29	232	3	207	8	37	0	255	91
PD ZAGORJE OB SAVI	7	225	19	23	274	7	231	19	107	0	364	75
PLEZALNI KLUB LAŠKO	0	5	1	1	7	0	4	2	1	0	7	100
PLEZALNI KLUB RIMSKE T.	0	2	0	2	4	0	4	0	14	0	18	22

Epidemiološke razmere so precej okrnile tudi delo planincev na nivoju MDO. Na skupnih sestankih smo se dobili trikrat, dvakrat na daljavo s pomočjo zoom aplikacije, enkrat smo se zbrali v Radečah, no, še enkrat pa v ožji sestavi v Sevnici. Na teh sestankih smo obravnavali teme, ki jih sicer obravnava UO PZS, poleg tega pa tudi aktualne teme, ki se odvijajo po naših, zasavskih planinskih društvih. Posebno pozornost namenimo promociji Zasavske planinske poti, kajti prav ta vezna pot je najbolj čvrsta vez MDO-ja.

Žal, številnih načrtovanih aktivnosti zaradi omenjenih epidemioloških omejitev nismo izvedli. Ne v spomladanskih ne v jesenskih mesecih nismo prehodili nobene etape ZPP, prav tako so bila okrnjena naša vsakoletna druženja. Konec junija nam je le uspelo s skupno turo na Prehodavce, konec avgusta pa s srečanjem planinskih veteranov na Kumu. Za razpisani foto natečaj pa tokrat tudi ni bilo pravega zanimanja, zato niti nismo presojali nekaj malega prejetih fotografij.

Seveda pa tudi to leto nadaljujemo z aktivnostmi, ki jih opredeljujemo v svojem osnovnem načrtu dela in je zasnovan na naslednjih osrednjih točkah:

- promocija (tiskovna konferenca in izjava za javnost ob dnevu gora, spletne strani društev ...);
- sodelovanje društev MDO Zasavje (občasni skupni sestanki);
- delovanje stalnih odborov MDO Zasavje (mladinski, vodniški, gospodarski, markacijski, VGN, ZPP);
- projektno povezovanje: aktivno se vključiti v razvojne projekte kot partnerji;
- planinske obhodnice: Zasavska planinska pot in Križem-kražem, organizirano obiskovanje;
- Slovenija hodi: s svojimi akcijami sodelovati v projektu Slovenija hodi;
- sodelovanje s sorodnimi organizacijami;
- skupna ponudba: na trg ponuditi skupni produkt v planinskih kočah MDO;
- večnamenskost planinskih poti;
- financiranje vzdrževanja planinskih poti;

- vodništvo: vodenje ponuditi turističnim organizacijam in posameznikom, sodelovanje z drugimi vodniki;
- mladi in planinstvo: vključiti se v akcije MK PZS.

Načrtujemo pa tudi skupne akcije vseh društev v MDO Zasavje v letu 2022, zato bodite pozorni na naslednje datume oz. dogodke:

19. 2. 2022	ZPP: Marno-Šmohor-Kal
13. 3. 2022	Srečanje markacistov na Lisici
26. 3. 2022	ZPP: nadaljevanje
2. 4. 2022	Srečanje planinskih vodnikov na Kalu
9. 4. 2022	ZPP: nadaljevanje
21. 4. 2022	Planinski večer MDO ob Svetovnem dnevu Zemlje, Knjižnica Sevnica
23. 4. 2022	Skupščina PZS, Sevnica
28. 5. 2022	Srečanje zasavske planinske mladine, Lisca
11. 6. 2022	Dan slovenskih planincev
24. in 25. 6. 2022	Meddruštveni planinski izlet na Prehodavce
27. 8. 2022	Srečanje zasavskih planincev na Šmohorju
3. 9. 2022	Srečanje starejših planincev v Radečah
8. 10. 2022	ZPP: nadaljevanje

Delo planinskega vodnika

Marijana Holežek

Vsako jutro, ko se zbudim, mi pogled na cerkveni stolp na Planini pove, kakšno bo vreme. Vsekakor pa tega pogleda na dan vodenja ni, saj je zunaj še tema, ko se odpravimo od doma. Tudi noč pred vodenjem je nemirna, čeprav si pripravim v nahrbtnik vse potrebno, me prepletajo misli: "Imam vse, da ne bom zaspala, nam bo vreme služilo." Vedno si navijem dve uri, v primeru, da ena zataji. Noč je nemirna in s pogledom na uri vstanem pred zvonjenjem. Zajtrkujem malo, zato imam malico vedno v nahrbtniku.

Včasih udeležence vpisujemo že 14 dni pred datumom izleta, saj se na osnovi števila in oddaljenosti vrha, odločimo za prevoz z osebnimi avtomobili ali kombijem.

Kadar je prevoz s kombijem, si že nekateri zjutraj izmenjajo novice, nekateri pa dremamo in poslušamo. Za izlete se predhodno odločimo vodniki, pri čemer je potrebno upoštevati zahtevnost, vremenske razmere, čas hoje in tudi želje. Vodnik oceni, ali je pot primerna za vse prijavljene, zato se tudi zgodi, da je potrebno komu svetovati, da je zanj pot prezahtevna. Seveda to ni priletno, saj pripelje tudi do zamere, a le redko. Po postanku na jutranji kavi, ki je blizu našega izhodišča, se preobujemo in pripravimo za pohod. Med klepetom, ki nas spremlja celo pot, vodnik neopazno spremlja markacije, opazuje skupino, da kolona ni razdvojena in da prvi, ki je v vrsti, vedno vidi zadnjega pohodnika. Med hojo so kratki počitki za pijačo ali spravilo oblačila, ki je odveč razgretemu telesu. Nikoli ne zmanjka klepeta, smeha, razigranosti in veselja. Ko je vrh osvojen in naši fotografi poskrbijo za skupno fotografijo in vse lepote na poti, se odpravimo v dolino, saj poti še ni konec. Previdnost pri sestopu je potrebna v zimskem, deževnem in poletnem času, skratka vedno. Nevede se lahko kamen pod težo telesa prevrne, pride do zdrsa, poškodbe in s tem neprijetnosti za celo skupino. Ne bi se hvalili, da je bilo takih poškodb malo. Vodenje se zaključuje z oddajo poročila predsednici, v katerem so imensko navedeni udeleženci, opis ter čas hoje. Dan poln doživetij in lepih vtisov je tako zaključen in spet bo mirna, brezskrbna noč.

Betka – devetdesetletnica

Marjeta Brčić

Betka Škorjanc, naša Betka, je v letu 2021 praznovala svojo devetdesetletnico. Ne le planinci, Betko poznajo vse Trbovlje in še kar velik krog okrog našega mesta, tu pa tam jo najdemo v časopisju, v kakem TV intervjuju in vsi, ki jo poznamo, spoštljivo občudujemo njen lahkoten korak, njen nasmejan in dobrovoljen obraz, njeno prijazno in dobrohotno misel in besedo.

Približno tri desetletja hodimo po skupnih planinskih poteh in kdo bi vedel, koliko dni smo preživeli skupaj, na koliko poteh smo se skupaj potili v hrib, na koliko vrhovih smo se razgledovali, kolikokrat smo si na naših

druženjih nazdravili in kolikokrat smo skupaj zavihali rokave na naših delovnih akcijah. No, natančne podatke o vseh teh dogodivščinah Betka gotovo hrani v svojih do minutke natančnih zapiskih, ki so najbrž prava zgodovinska dragocenost. Ne vem, ali je v tej njeni zbirki označen njen najiminennejši vrh, ali mogoče njena najljubša pot, zagotovo pa vem, da ji zelo veliko pomeni njen nedavni podvig, ko sta skupaj z Ivom zlezla na našega očaka in je s tem izpolnila svojo željo »na Triglav za 90 let«. Draga Betka, za ta tvoj podvig ti planinci izrekamo iskrene čestitke, Ivu pa zahvala, da je svojim problemom navkljub Betko spremljal na poti in z njo delil ta nepozabni dogodek.

In na teh naših skupnih poteh so stkana iskrena prijateljstva, taka prijateljstva, ki so malo drugačna od dolinskih. Zdi se to prijateljstvo kot šopek pisanega planinskega cvetja, povezan z ljubeznijo do gora in ozaljšan s toplim tovarištvom in pripravljenostjo pomagati. Seveda to prijateljstvo dopušča povedati tudi kako kritično, neprijetno misel ali občutje. Betka zna biti tudi ostra, zna se postaviti zase in tudi koga krepko okrcati, npr., ko koga stisne slaba kondicija, ko rinemo v hrib, je Betka je vedno huda: »Kaj pa rine sem gor, če ne more!« A med prijatelji ni strahu, da bo kaka huda zamera. Vsi, ki jo dobro poznamo, vemo, da je v bistvu dobrodušna in prijazna planinska škorjanka, ki nas zna tudi lepo nasmejati.

Draga Betka, tvoja 90-letnica je imenitna obletnica, a še bolj kot to, pa ji daje pomembnost, da jo praznuješ čila in zdrava, da je tvoje telo, duh in um še vedno v ravnovesju povezana skupna bit, ki ti bogati ta tvoja žlahtna leta. Da pri vseh teh letih uživaš ne le v lahkotnih pohodih v naravi, pač pa zlezeš tudi na visoke gore, da še vedno dričaš po smučini, da si atrakcija trboveljskega kopališča, da se potepaš po svetu in z bistro glavo sprejemaš okolje in dogajanje v družbi. Ostani še naprej krepkega zdravja, naj ti prihajajoče desetletje prinese veliko radosti, tudi tistih planinskih, da bi jih le doživeli skupaj, in še naprej naj te obdaja pozitivna avreola tebi in nam v veselje.

Za 90. rojstni dan na Triglav

Betka Škorjanc

Kot dolgoletna planinka, članica PD Kum Trbovlje, sem doživela mnogo lepih planinskih doživetij. S člani društva in marljivo in skrbno predsednico Marjeto Bridl sem prehodila in preplezala mnogo planinskih vrhov. Bili so nepozabni, seveda sem bila še mlajša in polna želja videti nekaj, kar še nisem.

Leta so odhajala, želje so ostajale. Slovenija in njene gore so prečudovite. Tega se ne zavedamo, premalo jih čujemo. Pozabili smo na vojna leta, ki nam niso omogočala, da jih obiskujemo. Danes imamo svojo, svobodno Slovenijo. Čuvajmo jo in uživajmo. Mislim, da jo planinci znamo ljubiti in spoštovati.

Leta so hitela naprej in kar naenkrat sem ugotovila, da se bližam letom, ki jih marsikdo ne doživi. Premišljevala sem, kaj sedaj? Ta starost je kar visoka in spoštljiva. Rekla sem si: »Ne daj se, živi, kot si do sedaj!«

Bližal se je ta moj dan. Spominjam se, ko so planinci nekega četrтка v prostorih PD Kum nekaj govorili o mojem rojstnem dnevu, vendar nisem razumela, za kaj gre. Preprosto sem pozabila. Po nekem času, bil je petek zvečer, me pokliče naš dolgoletni planinec Ivo Muhič. Po kratkem, prijetnem klepetu me vpraša, če bi šla v nedeljo na Triglav. Takoj sem rekla DA. Dogovorjenol

V nedeljo, 5. septembra 2021, ob 5. uri zjutraj, smo se odpeljali iz Trbovelj direktno na Pokljuko. Osebni avto je vozil Tomaž Muhič, Ivoov sin. Zraven smo se peljali še: njegova hči Taja - Ivoova vnukinja, Ivo, Uroš Vidlak – njihov prijatelj in jaz.

Ob 6.50 smo bili že na Pokljuki, na planini Konjščici, kjer smo parkirali. Tu smo se pripravili na našo pot. Že ob 7. uri smo začeli hoditi proti Vodnikovemu domu, kamor smo prišli ob 9.55. Do tu smo hodili 2 uri in 55 min. Malo smo počivali, nekaj dali pod zob in nadomestili izgubljeno tekočino. Od tu smo odšli ob 10.30 in prišli do Planike ob 12.34, to je 2 uri in 4 min hoda.

Na Planiki smo si malce oddahnili za našo zadnjo pot na vrh Triglava. Ivo je rezerviral prenočišča in nas prijavil. Nahrbtnike smo pustili v koči Planika. Oddali smo osebne izkaznice za prijavo prenočitve. Iva je oskrbnica vprašala, če je datum v osebni izkaznici pravilen. Gledala je mojo izkaznico. Ivo je potrdil, da je prava. Oskrbnica ni mogla verjeti in je prišla na vrata pogledat, katera oseba je to?

Po formalnosti smo ob 13.16 nadaljevali pot proti vrhu Triglava. Hodili smo po »klinih in zajlah« in prišli na vrh Triglava ob 15.16, to je v dveh urah. Na vrhu Triglava smo vsi zavriskali od veselja in eden drugemu čestitali za osvojitve vrha, posebno še Taji in Urošu za prvo osvojitve. Oba sem krstila s pasom po zadnjici. Seveda sem bila posebno vesela in ponosna, da sem brez težav že sedmič osvojila Triglav in to na svoj 90. rojstni dan.

Počutje je bilo enkratno, tudi vreme je bilo čudovito, sončno, krasen razgled po vrhovih. Bilo je dosti obiskovalcev z vseh strani Slovenije in tudi iz tujih držav. Skratka, ta dogodek je bil veličasten in nepozaben. Z vrha Triglava smo odšli ob 15.30 in prišli do našega prenočišča ob 17.30, to je v dveh urah. V koči smo zvečer malo posedeli. Bilo je polno planincev. Ob večerji je kar naenkrat pristopila k naši mizi oskrbnica koč. Predme je postavila krožnik, poln slaščic. Nato mi je čestitala za osvojitve vrha Triglava pri mojih 90-tih letih in vsi v prostoru so mi čestitali in mi zaploskali. Bilo je nešteto vprašanj. Z veselje sem odgovorila in se zahvalila za pozornost.

Po prespani noči smo se v ponedeljek, 6. septembra 2021, ob 7.06 podali proti Vodikovemu domu, kamor smo prišli ob 8.31, to je v 1 uri in 25 min. Tu smo se malo odpočili, si ogledali lepote gora in ob 8.46 odšli proti Konjščici, kamor smo prišli ob 12. uri, to je v 3 urah in 14 min, kjer nas je čakal parkiran avto. Vse hoje na vrh in nazaj je bilo 13 ur in 38 min. Po prijetni planinski turi smo se ustavili še blizu Šport hotela v brunarici Muu. V prijetnem klepetu na soncu pred brunarico smo ob jedači in pijači obujali naše dosežke in doživetja. Šele sedaj se zavedam svojih let. Takšnega darila za svoj osebni praznik nisem pričakovala. Tega verjetno ne bi bilo, če ne bi bil pozoren na jubilej 90 let naš prijazen, čustven, pošten in družaben Ivo Muhič, ki je bil moj vodnik in moj varuh na tej poti.

Ivo, HVALA TI! Hvala tudi ostalim spremljevalcem.

Čez Krn h »kardinalu« na planino Duplje

Alojz Hrbersek

»Sredi noči si me zbudil«, pravi Pepi, ko prisede k meni v avto. In že odbrziva po vijugasti cesti proti Ljubljani, Škofji Loki, Cerknem in naprej do planine Kuhinja nad Kobaridom. Tu nas pričaka z vročo kavo moj stari znanec Jani, ki sedaj dela v koči kot kuhar. Pojeva zajtrk, spijsava kavo in se odpraviva proti Krnu. Visoko v daljavi se sveti koča, ko greva mimo planine Slapnik. Na planini Zaslav se že kadi iz dimnika. Prispeva do Kožljaka, kjer se pridruži pot iz Drežnice. Koča je vedno bliže in že se slišijo glasovi veselih planincev, ki posedajo po klopeh pred kočo. Tudi midva si privoščiva dobro malico in pivčico, kot pravi Pepi. Blizu naju prisedeta planinca iz Zagorja, ki pa sta prišla po plezalni poti Silva Korena. Izmenjamo nekaj besed in se napotiva na vrh Krna. Od tu je krasen razgled na bližnje in daljne vrhove. Spodaj v dolini pa se v soncu zrcali Krnsko jezero. Spustiva se do Škrbine in nadaljujema pot čez Batognico. Ogledujeva si

prizorišče srditih bojev med Avstro-Ogrsko in Italijo. Vsepovsod ležijo ostanki granat in drugega železja. Strelski jarki so zasuti, le tu in tam iz njih štrli kakšen kos železa ali preperelega lesa. Pot nadaljujema čez Prag in naprej na Vrh nad Peski.

Spet ostaline obrambnih zidov, ki nemo štrlijo v nebo. Po melišču in po nekod še vidni »mulatjeri« prispeva do planine na Polju, kjer stoji lovška kočica. Nekoč je bila tu sirarna in sedem hlevov za krave, ki so jih prignali čez Krnsko Škrbino iz vasi Smast blizu Kobarida.

Sestopiva proti Krnskemu jezeru in popoldne je »plaža« pri jezeru še polna planincev, ki se nastavljajo soncu. Od jezera se napotiva proti bližnji planini Duplje, kjer naju z gromkim »Ma, ki je zdej!« pozdravi »kardinal« planine za Depjem.

Pastir Miran, ki tu pase svoje živinče že vrsto let, naju je iskreno vesel. Kako bi ne bil, saj že vrsto let prijateljujeva in ničkolikokrat sem mu bil v pomoč pri delu na planini. Zaradi svojega poslanstva na planini si je nadel ime »kardinal planine za Depjem«. Celo leto se nismo videli. Vprašanja se vrstijo in odgovorov je bilo na pretek. Kako so otroci, ki jih ni na planini? Ja, Tanja dela v neki fabriki v Tolminu, Klemen gre pa

v jeseni v Gorico v šolo za avtomehanika. Kako so pa živali, so zdrave? Hvala bogu, so v redu, le rade begajo in se potikajo vsepovsod po planini. Letina sira je dobra. Pa tudi prodaja gre v redu. K mizi prisede še bivša predsednica novogoriških planincev Slavka z družino. Pogovora ni ne konca ne kraja. Medtem Miranova žena Zdenka zaključi delo v sirarni in se nam pridruži pri mizi. Popoldne se nagiba k večeru in treba bo k počitku. Odpravimo se v bližnjo planinsko kočico, kjer prespimo. Po celodnevni hoji naju hitro zvlje spanec. Za naslednji dan imava v planu bližnji Šmohor.

Po zajtrku se mimo planine napotiva v hrib. Miran že molze krave, Zdenka pa pripravlja zajtrk. Spet nas vodi pot po mulatjeri, ki je vodila od zgornje postaje žičnice mimo Dupeljskega jezera pod sam vrh Šmohorja, kjer so bili obrambni položaji avstro-ogrske vojske. Gozd se redči in mimo rušja prideva do melišča, kjer je mulatjera vidna le še tu in tam. Kmalu prispeva na greben in naprej do

vrha. Spet prelepi razgledi po okoliških vrhovih, pod nama pa s soncem obsijana Krnsko in Dupeljsko jezero. Za mogočnimi smrekami se skriva koča pri Krnskih jezerih in planina Duplje, ki je že obsijana s soncem. V bližini se pasejo krave, ovce so pa že na planini Polje. Sledil je spust do planine, kjer sta naju pričakala Miran in Zdenka s polno mizo domačih dobrot. Bi še ostala, ampak imava dogovorjen prevoz iz Lepene na planino Kuhinja. Posloviva se od prijaznih domačinov, a nisva vedela, da je bil to zadnji objem in zadnji stisk okorne Miranove roke. Odhitiva v dolino Lepeno, kjer naju čakata Barbara in Zoran, da naju odpeljeta na planino Kuhinja.

Še nekajkrat sva s z Miranom slišala po telefonu, potem pa ... In danes, ko to pišem, spi Miran svoj večni sen na planini blizu jezera pod mogočnimi krnskimi vršaci.

Počivaj v miru, Kralj planine!

Miranu in memoriani

Kdo bi opisal nešteto zgodba in prigod, ki sem jih doživel pri tebi na planini za Dapjem? Kdo bo sedaj preklinjal uboge živali, ki so se porazgubile po prostranih pašnikih okoli jezera in pod visokimi vršaci? Kdo bo na pomlad, ko ozeleni planina in ko zazvonijo zvonci, od koče zavpil »Ma, ki je zdej?« Kdo bo pridno zbujal osebeje v koči, ko ne bo več slišati zamolklih kravjih zvoncev od spodnjega jezera in pritrkavanja ovčjih zvončkov v dolini pod kočo?

Le oddaljeni žvižg gamsa ali svizca odmeva po samotni planini in tih prelet orla lepod Lemeža ali Šmohorja naznanja večer. Planina za Dapjem je onemela. S težkim srcem bom prihajal na pomlad na planino k tvoji koči in nato naprej v meni tako drago Krnsko pogorje. In vendar s toplimi spomini na najino kratko, prekratko prijateljstvo. Salze mi privrejo, dragi Miran, počivaj v miru na svojih nebeških tratah.

Tvoj prijatelj Lajz

Miran Prezelj, pastir na planini Duplje (1969-2022)

Marjeta Bričl

Pastir Miran Prezelj

Planina Duplje, to so tiste travnate livade v bližini Krnskega jezera, so v preteklosti upravljali ovčarji iz Zgornjega Posočja, pred leti pa je planino najel Miran Prezelj, kmet iz doline Lepene, da bi tam nadaljeval svoje poslanstvo – biti pastir.

Lahko bi rekli, da mu je bilo dano že v zibelki, da bo postal pastir. Že kot malo otroče je bil poslan na planine tja pod Mangart na služenje družinske rabote, kot se je včasih reklo za tisto obvezno služenje, ki so ga morali opraviti člani pašne skupnosti. In večkrat je povedal, da je bilo tisto otroško delo manj vredno in da je bilo zato treba opraviti več ur. Četudi, pravi, je bila trda, se je dobro naučil biti pastir in tudi kako se napravi dober sir. Vse znanje, vse izkušnje je uporabil za oživetev planine, ki bi jo sicer že zagotovo preraslo rušje.

Mimoidoči planinci smo se pogosto ustavljali pri njem. Bil je družaben, vedno vesel prišlekov, da je lahko malce poklepetal, se pošalil, ponudil šilce dušice in seveda, da je prodal sir, ki ga je vsakodnevno izdeloval v svoji sirarni. Za hlebec sira se je bilo potrebno postaviti v vrsto. Vsega bi lahko prodal še svežega na planini, toda spoštoval je dogovor s prijatelji in stalnimi strankami, ki so imeli raje nekoliko bolj starega. Marsikdaj pa pastirja ni bilo najti okrog planšarije, takrat je gotovo

hitel pod vršace in skupaj zganjal svojo kravjo in ovčjo čredo. Še posebej pa je bil ponosen na svojega zajetnega pujsa.

Na planini za Depjem, kot ji pravijo v tistih krajih, na tem koščku rajskega sveta, ki ga je Miran tako zelo ljubil, prav tam je Miran mnogo prezgodaj našel prostor za svoj zadnji počitek. Mirana in njegove črede na planini ne bomo več srečali. Zagotovo pa se ga bomo vedno spominjali s toplino v srcu.

Jesenski Zirbitzkogel

Roman Groželj

Zirbitzkogel je z 2396 m najvišji vrh v Labotniških Alpah (Seetaler Alpe) in je cca 170 km oddaljen od Trbovelj, če se potuje po cesti v smeri Dravograda in naprej proti Wolfsbergu. Potrebujemo okvirno 2 uri in 45 minut, ker so v Avstriji in tudi pri nas pogoste omejitve in cesta vodi skozi mesta in naselja, kjer je omejitev več kot dovolj. Ne glede na to, je Zirbitzkogel odlična priložnost za čudovit izlet in pohod, ker je gora res lepa in dostopna tudi pozno v jeseni, ker so njene južne lege obsijane s soncem in običajno ni večjih težav zaradi snega, če le ni prej obilnega sneženja. Dostop na Zirbitzkogel je možen z več strani, vendar je zelo priporočljiv od vznožja gore, kjer je kočica Waldheimhutte in veliko parkirišče, ki je plačljivo in ni predrago. Parkirišče je veliko in to zna biti pomembno predvsem poleti, ker je gora zelo obiskana in zato parkiranje ni vedno enostavno. Kot že omenjeno, je cesta proti Dravogradu in naprej v Wolfsberg optimalna možnost, ker je tudi mejni prehod običajno povsem pretočen, če le ni kakšen poseben datum in turistična izmenjava. Ko pridemo v Wolfsberg, je potrebno slediti smeri za St. Peter in naprej do St. Anne in potem ni več težav, ker je cesta do Waldheimhutte dobro označena. Nekaj težav je lahko prej, če ne opazimo pravočasno oznake za St. Peter.

Zirbitzkogel je od kočice Waldheimhutte dosegljiv v dobrih dveh urah, če gremo po najkrajši smeri, sicer pa rabimo tudi tri ure in več, če izberemo druge smeri. Prehoditi je treba 780 m nadmorske višine in pot je izredno lepa, skoraj prelepa za tako visoko goro in zato ima tudi oznako kot lahka označena pot. Pot vodi delno po gozdu in večji del po odprtem terenu, kjer je široka in utrjena pot, delno tudi travnata in zato primerna za vsakogar. Na določenih delih pot vodi po obronkih smučišč in večinoma po osončeni strani in zato tudi običajno ni snega, če gremo pozno jeseni, in šele tik pod kočico Zirbitzkogel Hutte je bila

pot zasnežena in delno poledenela. Koča je tik pod vrhom in zato je potrebno cca 10 minut, da se povzpneš na sam vrh, kjer je tudi križ. Z vrha je čudovit razgled na naše Alpe in Visoke Ture in seveda se vidi tudi Grossglockner, če je le dobra vidljivost.

Nazaj se lahko vračamo po isti poti, vendar pa je boljša izbira, če gremo mimo jezera Wildzee in potem vse do izhodišča po travnati poti, ki je res lepa in lahka. Nekaj domišljije in potrpežljivosti rabite le za spust z vrha do jezera, ker pot ni dobro označena ali pa morda je, vendar vodi daleč naokrog.

Za spust z vrha je potrebno nekaj več časa, če gremo mimo jezera, vendar to ni težava, ker je vzpon relativno hiter in zato lahko porabimo nekaj več časa za povratek in se ustavimo še pri jezeru. Zirbitzkogel je odlična možnost za planinarjenje predvsem jeseni, ko je še vedno sončno vreme in doma že imamo zasnežene vrhove in se zato morda ne odločamo za podobne pohode.

Rauchkofel v Karnijskih Alpah

Drago Verdel

Zopet je bila ponujena možnost za obisk Karnijskih Alp in odločili smo se za razgledni vrh Rauchkofel (2460 m). Izhodišče za obisk omenjene gore je na planini Valentintal, ki se nahaja nedaleč od mejnega prelaza Plöckenpass na avstrijsko italijanski meji.

Po eni uri hoje od parkirišča smo prišli do planine Obere Valentinalm, kjer se odpirajo lepi pogledi na ostenje vrha Kellerspitzen (2769 m). Sprva široka ter travnata dolina se nekoliko zoži, nakar nas pot pripelje na mogočna melišča Monte Cogliansa, najvišje gore Karnijskih Alp. Pot v zmernem vzponu preči nižja pobočja Rauchkofia. Po dobrih dveh urah zmerne hoje smo dosegli sedlo Valentintörl (2138 m), kjer je razpotje.

Nadaljevali smo desno v smeri našega cilja. V začetku poteka pot po hudourniški grapi, katera je izpostavljena padajočemu kamenju. V pomoč je tudi nekaj varoval, ki pa so v slabem stanju. Po izstopu iz grape smo nadaljevali pot po obsežnem travnatem pobočju, teren je postajal vse bolj strm. Na koncu travnatega pobočja pot zavije v levo ter se priključi poti, ki poteka od jezera Wolayer See. Nadaljevali smo desno do jeklenice, ki je v oporo vse do razglednega vrha. Na samem vrhu stoji križ. Razgledi so bili res enkratni.

Po daljšem postanku ter obveznem fotkanju smo se pričeli spuščati v smeri proti jezeru Wolayer See. Začetni del spusta poteka po isti poti kot vzpon. Spust je precej strm in vseskozi poteka po travniških površinah.

Prvi postanek je bil v koči Wolayer See hütte, ki je locirana tik nad jezerom. Po okrepčilu s pivom ter apfelstrudlom smo se spustili do jezera, ki leži na višini 1951 metrov nadmorske višine. V hladnem jezeru so se nekateri bolj hrabri celo namakali. Po krajšem postanku je sledil vzpon nazaj na sedlo Valentintörl, po poti nas je pričakalo celo par kapljic dežja. Po prečanju sedla smo se pričeli spuščati proti izhodišču, ves čas v družbi radovednih ter nezaupljivih svizcev. Višinska razlika na poti je bila 1427 metrov. V prijetni družbi smo zopet doživeli en lep planinski izlet.

Pri šestdesetih prvič na Triglav

Jože Breznik

V običajnih slovenskih družinah velja pravilo: »Pravi Slovenec mora vsaj enkrat na Triglav!« Veliko slovenskih gora sem že prehodil, na Triglav pa še nisem šel, saj me je bilo vedno malce strah višine. Čeprav so mi planinski kolegi govorili, da sem hodil že po težje dostopnih gorah, pa se vseeno do sedaj še nisem odločil osvojiti tudi našega očaka.

V letu, ko sem dopolnil 60 let, pa sem se odločil, da grem tudi na Triglav. Tako sem nekega poletnega dne vprašal starejšega sina Robija, če bi šel z menoj na Triglav, in takoj je bil za. Potrebno je bilo le malo načrtovanja: kdaj, od kje bo start, kje bova prenočila in seveda, da bo lepo vreme.

Na prvi šolski dan, 1. septembra 2021, je bil

ta dan. Vremenska napoved za tri dni vnaprej je bila čudovita. Tako sem rezerviral prenočišče na Planiki zase in za sina, z nama pa sta šla še dva člana planinskega društva Kum, Franci in Jadranka. Vesel sem bil družbe Francija in Jadranke, saj je Franci pravi veseljak in če kdo, me bo prav gotovo on spravil v dobro voljo, Jadranka pa ima odlično kondicijo, zaposlena pa je v zdravstvu in pomislil sem, da bom dobil prvo pomoč, če jo bom potreboval.

Na pot smo se odpravili zgodaj zjutraj. Vozil sem sam. Ob avtocesti smo spili prvo skupno kavo in naredili načrt za ta dan. Bistveno vprašanje je bilo, ali gremo še ta dan na Triglav ali pa prenočimo na Planiki in gremo naslednje jutro na Triglav in nato nazaj v dolino. Odločili smo se za prvo varianto.

Na Pokljuki smo parkirali, se preobuli in nadedli nahrbtnike. Trema, pomešana s strahom, ki se je začela že ponoči v postelji, se je sedaj stopnjevala. "Saj te ni menda strah?", se oglasi Robi. Samo pogledal sem ga, globoko vzdihnil in počasi začel hoditi. Pred nami je bila večja skupina pohodnikov iz Trsta, večinoma mladih. Zamejski Slovenci, ki živijo v Trstu, radi hodijo v Slovenijo v Julijske Alpe. Zasopihali smo v sveže jutro in kmalu prehiteli nekaj pohodnikov, kar nam je dalo vedeti, da smo kar hitro zastavili. Med potjo je Franci natrosil nekaj vicev, tako da smo nasmejani kaj hitro prišli do Vodnikovega doma. Malo pavze se prileže. Dan je postajal čedalje lepši, bilo je popolnoma jasno, brez oblaka, pokazalo pa se je tudi že sonce. Po kratkem postanku nadaljujemo pot proti Planiki. Med potjo srečamo kar precej pohodnikov, veliko tujih: "Hello, hello", se je slišalo na vsakem koraku.

Prispeli smo na Planiko. Pogledam proti Triglavu, trema raste, srce hitreje utripa, roke postajajo potne. Vidim majhne pikice kot mravlje, ki se premikajo z Malega Triglava proti vrhu Triglava. Veliko jih je.

Nahrbtnike odložimo v domu na Planiki, le Robi vzame s seboj mali nahrbtnik. Nadenemo si varovalne pasove in čelade, se pogledamo in "na juriš". Jadranko smo zadolžili za fotografiranje, da bomo imeli spomin na ta dan. Ko smo stopili v steno, sem dobil občutek, da bo šlo, kondicije imam tudi dovolj. Niti za trenutek nisem več pomislil, da ne bi prišel na cilj. Prvi "žleb" sem zmogel brez težav, na izpostavljenih mestih ni bilo vrtoglavice, niti ne strahu, Francija sem spraševal: »Kje je že Mali Triglav?« Za menoj se je vzpenjal Robi in vprašal: "A gre, ata?"

"Ena skupinska slika", reče Jadranka in počaka, da se obrnemo proti njej, ko prispemo na Mali Triglav. Sedem na skalo in pogledam proti Kredarici, Planiki, pogledam Karavanke. Nato pogled usmerim proti očaku. Še malo postanemo in se odpravimo naprej. Spet se sliši: "Hello, hello", mimo nas gre skupina tujih

pohodnikov. Zagledam Aljažev stolp, okrog njega pa kar precej ljudi. Juhuhu, na vrhu smo. Sežemo si v roke in se objamemo. Preplavi me nepopisno veselje in ponos. Vidim morje, vidim večino naših gora, res lep pogled. Seveda je sledil tudi krst, tepež po ta zadnji, ki ga je odlično opravila Jadranka. Naključnega planinca prosimo, da naredi skupinsko fotografijo: Robi, Franci, Jadranka in jaz. Res sem vesel doseženega vrha, čeprav vem, da me čaka še pot nazaj.

Pot nazaj proti Planiki je potekala brez težav, vmes smo si povedali nekaj vicev, naredili nekaj fotografij in se veliko smejali. Prispemo do doma na Planiki. Bili smo prijetno utrujeni. Namestili smo se v sobo in se odpravili na večerjo. Po večerji pa "žurka". Prijetno so nas presenetili mladi oskrbniki, eden je igral na kitaro, ostali pa so z nami zapeli nekaj slovenskih pesmi. Zakličem: "Miško, špili!" in zabrenka kitaro. Smeh, veselje do pozne ure. Noč je bila kratka. Sam sem zjutraj malo dlje poležal, saj sem še dolgo v noč v glavi obujal spomine na pretekli dan. Robi in Jadranka sta že zgodaj vstala in šla še na Kredarico. S Francijem sva se po zajtrku počasi odpravila proti Vodnikovemu domu. Z Robljem in Jadranko smo se dobili sredi poti proti Vodnikovemu domu, kjer smo malo postali, se odžejali in nato odpravili proti Pokljuki.

S pomočjo izbrane družbe sem doživel čudovita dva dneva, polna raznovrstnih čustev in občutkov. Tega prvega vzpona na Triglav (mogoče ne zadnjega) prav gotovo ne bom nikoli pozabil, ostal mi bo v lepem spominu.

Planinska pot Kornati

Marjeta Bričl

Zaradi epidemioloških razmer smo bili pri načrtovanju Jadranskega tabora previdni, a ko je že kazalo na boljše, smo sprejeli ponudbo za enotedensko križarjenje v juniju s turistično ladjo Stončica, ki je v svojo plovbo vtakala staro Kornatsko planinsko pot. To je bila včasih zelo obiskana pot, potem pa povsem opuščena in po treh desetletjih so jo reški planinci spet obnovili, vsaj delno in med planinci spet postaja priljubljena kombinacija križarjenja, kopanja in planinarjenja.

Izpluli smo iz reškega pristanišča in prva popoldanska dogodivščina se je začela v Modri špilji na Cresu, kjer smo občudovali skrito razkošje narave. Po nočni plovbi smo v jutranjih urah prispeli do otoka Iž. Pot iz

Kneže na Veli Iž, ogled špilje Jama in vzpon na 194 m visoki Korinjak so nam je vzeli večino dneva, na bližnjem otočku Rutnjak pa smo osvežili svoja pregreta telesa. S plovbo smo nadaljevali proti jugu.

Otok Mana leži na zunanjem robu arhipelaga, dviguje se v dveh vrhovih, zahodna stran pa prepada v morje z mogočnimi skalnimi stenami – klifi, ki so varno zatočišče ptic. Nadaljevali smo na Kornatu, največjem otoku arhipelaga. Vzpon od cerkvice Gospe od Tarca in sestop do malega zaselka na drugi strani smo zaključili v družbi otoških čebelarjev.

Naslednji otoček Ravni Žakan se v zalivu Šopiri s »high society« konobo, a nam je ljubše razkošje razgledov z bližnjega vrha. Vela Smokvica je najjužnejši otoček na naši poti. Slabo označena pot na začetku se nadaljuje v dobro uhojeni kamniti poti. Vrh pa spet ponuja osupljive razglede na vse strani, tudi na bližnji otok Opat, ki s svojim vrhom tako zelo spominja na opatovo pričesko. Naslednji otok Lavsa skriva v svojem zalivu ostaline starih srednjeveških solin. Pot je speljana mimo suhozida in številnih teras, ki so v preteklosti gotovo bile polne vrtnin, danes pa jih zaraščajo divja zelišča in grmičje, le tu in tam se izmed tega rastja pokaže divja trta ali figovec. V zalivčku pa je ob nekaj starih hiškah že čutiti prihajajočo turistično sezono. Na Piškero se povzpemo po brezpotju, strmo kamnito pobočje nas pripelje na travnati vrh, sestopimo pa po položnejšem pobočju na bližnje sedlo in nadaljujemo do obale in ob morju do izhodišča. Tudi Levernaka ima svojo posebnost, eno izmed najlepših plaž. Z vrha se pod nami bohota prodnata plaža, turkizna barva plitvine prehaja v globoko modrino do neskončnosti. Naša pot se nadaljuje na Dugi otok, v nacionalni park Telaščica. V večernih urah se sprehodimo okrog slanega jezera Mir, na razgledišču pa ujamemo sončni zaton, ki pravljичno obarva znamenite otoške klife. Nadaljujemo do otoka Krka, do Glavotoka, malega zaselka na zahodni strani otoka. Prav dosti življenja v tej vasici ni, v samostanu živi le en sam frančiškan, ki je našega obiska vesel in nas tudi gostoljubno popelje po samostanu. In že smo spet v Reki. Popoldansko potepanje izkoristimo za ogled izjemno bogatega pomorskega muzeja, po neskončnem stopnišču se povzpemo na znameniti Trsat, na živahnem Korzu pa začutimo utrip mesta.

Otoško pohodništvo ima poseben čar. Na vsakem otočku je najti posebnost, na vsakem otočku so poti polne ostrega kamenja, zato je prava planinska obutev skorajda nujna, na vsakem otočku so razgledi vznemirljivi in na vsakem otočku omamno dišijo kupčki smilja, kadulje, rožmarina in v zraku se čuti sol. In čeprav so naše ture kratke, včasih kar prekratke, hladno pivo in osvežitev v morju vedno dobre dene.

Naša potepanja v letu 2021

Marjeta Bričl

Pravljичno lepa zima nas je v januarju zvalila, da smo se zapodili v naše domače hribe. Prva tura nas je vodila na Sveto planino in Javor, zaključili pa smo pri Meti in Enciju. Naslednjo turo na Kal pa smo zaključili pri Ivu in Gelcl.

V februarju smo še vedno v domačih hribih. Gremo na 909 m visoki rogelj nad Taborom, na Krvavico, ki na SZ strani kaže svojo zloveščo rdečkasto steno. Legenda o nesrečni, prepovedani ljubezni med mladim Friderikom Celjskim II. in Veroniko Deseniško pravi, da so Hermanovi rablji Veroniko pahnili čez te prepadne stene. In še dandanes so te stene krvave in ob svetlih nočeh je še vedno videti Veroniko posedati po teh skalah. Kislo vreme pa je bilo krivo, da smo jo po turi kar hitro pometli vsak na svojo stran.

Sabatov pohod tradicionalno delamo v decembru, a ker to takrat ni bilo mogoče, smo ga tokrat izpeljali v pravljичno lepi februarski zimi. No, vzdušje pa je bilo spet prijetno planinsko.

Zima počasi izgublja svoj beli šarm, ko se odpravimo na 1012 m visoki Stolpnik, najvišji vrh Konjiške gore, ki se razteza jugozahodno od Slovenskih Konjic. Vrh je gozdnat, zato se je treba po razgled povzpeti na vrh 25 m visokega razglednega stolpa. Na pot smo se podali od Žičke kartuzije, sestopali pa smo po eni od krožnih poti.

Še eno turo opravimo v februarju. Naš novi član, domačin Henrik, nas iz Blagovice po podeželskih poteh vodi na Špilki, 956 m visok vrh v grebenu med Lukovico in Trojanami. Dolgo v hrib nas spremlja prometni trušč z avtoceste Trojanke in oster vetrič nam nikakor ne dovoli, da se ogrejemo. Nas pa ogreje dobra volja ob polni mizi na vrhu hriba, ko praznujemo Edijev praznik. Pot nadaljujemo po gozdnih rokovnjaških poteh do Trojan.

V marcu se še vedno potepamo po domačih hribih. Tokrat gremo na Babo (789 m) in Ostri vrh (855 m), dva vrhova nad Breznim oz. nad Rečiško dolino. Začnemo na Zavratih pri knapovskem brlogu pod Babo. Sprva prijetna, nato pa strma in z jeklenico zavarovana pot nas pripelje na vrh Babe, nato pa po spomladansko zasneženem grebenu do Ostrega vrha. Ta pot se sprva malce spusti, potem pa spet strmo v hrib. Sestopamo proti Malemu Kalu in nato nazaj na Brezno, kjer prijetno spomladansko turo zaključimo pri radodarnih planinskih prijateljih, Pavli in Lojzu.

No, za naslednjo turo pa se le odpravimo iz domačih logov, na Notranjsko, v deželo Martina Krpana. Sv. Trojica je s svojimi 1106 m višine eden izmed najlepših razglednikov v tem delu naše dežele. Dviga se nad Pivško kotlino in ob lepem vremenu seže oko vse do Dolomitov in z malo sreče se v dolini lesketa presihajoče Petelinjsko jezero. No, mi te sreče nismo imeli, jezero je bilo osušeno, daljni razgledi so bili v kopreni, bila pa je jasnina in zato lepih razgledov ni manjkalo. Toplo spomladansko sonce je na vso moč pošiljalo svoje žarke na zemljo, a ga je notranjska burja premagala in nas prisilila, da smo nase navlekli vsa oblačila. Prijetno hojo po kraškem svetu so nam krasili gorski kosmatinci, ki so na osojnih pobočjih prilezli na plano sredi suhih trav. Vrh je opremljen z razgledno ploščo in spominskim obeležjem. Še posebej pa je zanimiva zgodba o v preteklosti porušeni cerkvi, ki jo sedaj domačini zavzeto obnavljajo.

Za našo družino in enega izmed nas pa je bil to še poseben dan in prav zaradi silnega vetra si bomo za vse življenje zapomnili edinstveno praznovanje Borisove 70-letnice, ki si je ob tej priliki zaželel en topel pir.

In že je tu april in Mali Golak. Izhodišče naše ture je športni park Tiha dolina na Predmeji. Od tu krenemo preko Korenine po zgljedno markirani poti v smeri Golakov. Pot je večinoma popolnoma kopna skoraj do vrha. Z vrha se vračamo v smeri Iztokove kočice. Tu pa nas na enem delu preseneti strmina z južnim snegom, kar zahteva kar nekaj previdnosti in male derezice bi še kako prišle prav. Od kočice sestopamo na Kozarnice.

Pomlad je že krepko zakorakala v deželo, ko se odpravimo na naravovarstveni izlet na Grosupeljsko polje, ki ga v svojem poročilu opisuje načelnica odseka za varstvo narave. Stopiti v Vodomčev gaj je posebno doživetje za vse nas in še posebej za naše male radovedneže.

Ob naslednji turi na Veliko planino vremenska napoved ni obetala sonca, pričakovali smo celo kako ploho. A so težki oblaki zdržali in tu pa tam celo razkrili zasnežene strmale Kamniško-Savinjskih Alp. Planina je počivala, nobenega vrveža, spokoj, po travnatih valovih so krasili barviti kupčki spomladanskega cvetja.

Tudi letos je v juniju potekal tradicionalni dan slovenskih planincev razpršeno po posameznih planinskih društvih. V našem društvu smo ta dan obogatili z naravovarstvenim izletom po travniških Čebulove doline, kjer se v tem času bohoti travniška cvetana, z druženjem pa so planinci nadaljevali na Kumu, tako kot se za tak dogodek spodobi. Skupno zoom javljanje z ostalimi društvi pa je temu dnevu dalo skupno in povezovalno noto. Več o tem piše Vlasta v svojem poročilu.

No, potem pa se odpravimo še na morje, natančneje na Kornatsko planinsko pot, ki jo opisujem v posebnem sestavku.

Potem pa na Triglav, na praznični dan 25. junija. Pred 30. leti je Alojz Hriberšek izobesil slovensko zastavo na vrhu Triglava v počastitev naše novo nastale države Republike Slovenije. In od takrat dalje svoje domoljubno poslanstvo izpolnjuje sleherno leto, če le vremenske razmere niso prenevarne. Tokrat, ob 30. obletnici, pa ima ta dogodek še posebej praznični in vzneseni pridih. Prav veliko planincev mu ni delalo družbe, zastava pa je le veličastno zaplapolala, tako kot je videti na naši naslovnici.

Medtem ko se nekateri vzpenjajo na Triglav, mi že uživamo na Olševi in se razgledujemo po okoliških gorah in dolinah. Turo začnemo pri Strevčevih in

strma pot nas vodi skozi gozd do znamenite Potočke zijalke. Potem pa se začne bolj zares, nekaj plezanja, nekaj varoval, nekaj prečenj strmih travnatih pobočij in veliko, veliko gorskega cvetja. Prva naša točka je Govca, najvišji vrh na grebenu, vračamo pa se po grebenu na Obli kamen in do skrajne točke grebena s križem, potem pa previdno po strminah navzdol. Pri Strevčevih na Sv. Duhu pa si oddahnemo tako in tako.

V juliju se usmerimo na Gorenjsko. V grebenu Pokljuke se nad Krmo dvigujejo vrhovi, ki so z južne strani poraščeni z rušjem in ozaljšani z bogato alpsko cvetano, na severno stran pa strmo prepadajo v dolino Krmo. Triglavsko pogorje je s tega grebena kot na dlani. Poti niso zahtevne niti ne dolge, za počitek in okrepčilo pa poskrbijo na Blejski koči na planini Lipanca. V našem društvu smo tokrat izbrali 1962 m visoki Debeli vrh, ki se dviga v zahodnem delu grebena, vračali pa smo se krožno čez Mrežce. Naš izletniški dan smo zaključili v Gorjah s še eno krajšo turo po Vintgarju, soteski, ki jo krasí reka Radovna.

Potem pa se napotimo spet na savinjsko stan. Vreme je obetalo, zato smo vzeli pot pod noge in na Raduho, začeni na planini Loka, od koder vodi lahka planinska pot na vrh te lepe razgledne gore. Na izhodišču se vračamo čez Lanež, zaključimo pa pri planinski koči na Loki. V juliju so planinske trate tam gori nepopisno bogate, barvito alpsko cvetje se bohóti s sleherne pedi skromne zemlje. Majda vedno pridno zbira vtise in jih deli tudi z vami.

Naslednji gorski cilj je prvak Kamniško-Savinjskih Alp, 2.558 m visoki Grintovec. Pot od Suhadolnika nad Kokro do Kokrškega sedla in na vrh Grintovca je neizprosno strma, a je planinska trma premagala tudi to oviro in pohodnike nagradila z lepim planinskim doživetjem. Vtise s poti je v svojo kamero ujel vodnik Alojz Hriberšek.

Vreme pa je pohodnikom ponagajalo na Velikem vrhu v Košuti. Sprva je kazalo dobro, a Veliki vrh se ni in ni mogel izvit iz oblaka. Je bilo pa zato toliko bolj veselo na Kofcah.

V poletnih mesecih nas vedno vleče v »ta prave« gore in sončen avgustovski dan privabi mnoge planince v gore, tudi na Mangart. Na to mogočno goro se podajamo tudi mi in v zavarovani Slovenski poti je kar nekaj gneče. Uživamo v razkošnih razgledih, tudi časa za fotografiranje je na pretek in kljub vsemu temu smo kar prehitro na temenu. Sonce prijetno greje, vmes pa rahle sape po plesu iz doline prinašajo raztrgane meglice, da nas nežno ohladijo. Italijanska pot za sestop velja za lažjo pot, a se nas je zaradi drobirja pod nogami kar nekaj znašlo na zadnji plati. Pri koči na sedlu pa smo si vendarle zaslužili hladno pivo.

In potem so na vrsti težko pričakovani Dolomiti. Običajno smo tja potovali v juliju, tokrat pa smo se nekako dogovorili za september. Redko se zgodi, da nas v Dolomitih vsaj malo ne namoči, a tokrat nam je bilo vreme naklonjeno. Na višini nad 2000 m je že čutiti jutranji jesenski hlad, sonce pa še vedno ima moč, da čez dan posrka vlago iz meglic, da je nam, planincem, dano uživati v razkošnih razgledih. Letošnja skupinica je štela le 4 dobro pripravljene hribovce in že prvi dan smo se sončili na Monte Paternu, 2744 m visoki ojstrici v neposredni bližini znamenitih Treh Cin. Ferata "De Luca-Innerkofler", ki po vratolomnih stenah in naravnih prehodih preči goro, je povezana s tragičnimi dogodki iz velike vojne. Številni vojaški rovi spominjajo na tiste žalostne čase. Še isti dan nadaljujemo naše potovanje preko Cortine d'Ampezo do kočje Dibona, ki se stiska pod ostenje Tofane di Rosez, kjer prenočimo. Naslednje jutro se odpeljemo do Paso Glau, ki je izhodišče za ture drugega dne. Krožna zavarovana pot pelje pod zahodno ostenje Ragusele in se v nekaj dobro zavarovanih skokih zaključi tik pod kočjo na vrhu 2575 m visoke gore Nuvolau, od koder je lep razgled na naš naslednji cilj, 2413 m visoki Averau. Sestop do naslednjega sedla med obema vrhovoma je lahek, za vzpon na vrh Averaua pa je spet treba stisniti nekaj moči iz rok in nog, da se spleza prek strme vzhodne stene na vrh. Na izhodišče se vračamo po južnem, prijaznejšem pobočju, naše potovanje pa nadaljujemo preko prelaza Falzarego do naslednjega izhodišča, to je Corvara v Alta Badii. Z žičnico si skrajšamo pot do našega naslednjega prenočišča v koči Franz Kostner, 2536 m visoko pod vzhodnim pobočjem masiva Sela. Jutro se obarva v tople barve vzhajajočega sonca, ki se razlije v stenah Sele. Zato se kar hitro odpravimo na naslednjo turo na 2910 m visoki Piz de Lech. Pot ni zahtevna, nekaj jeklenic in 10 m fiksne lestve naredi pot zanimivejšo, vrh pa se v jutru nikakor ne more izviti iz meglic, le toliko nam da veselja, da se na hitro lahko razgledamo po ostalih vrhovih in dolino pod nami. In že hitimo v dolino, da si na poti domov ogledamo še eno izmed najlepših dolomitskih jezerc, Lago Sorapis. Po slabih dveh urah hitre hoje po sicer lahki poti smo pričakovali skriti biser, dobili pa grenko razočaranje. Znamenito jezero se je spremenilo v malo večjo

lužo, le nekaj svoje barve je ohranilo, na robu izsušene obale pa se kopičijo zelene alge. Razlog za to neljubo spremembo jezera bi bile lahko podnebne spremembe. Zaradi manjše količine padavin je vode v jezeru manj, zaradi večmesečnih visokih temperatur pa se v plitki vodi ob obrežju prično razraščati zelene alge, kar ne vpliva negativno samo na izgled jezera, temveč tudi na ves življenj v njem.

Dolomiti ponujajo obiskovalcem neskončno priložnosti tudi v poletnem času, zato je na najlepših točkah vedno pravo mravljišče. Na zahtevnih poteh pa je vzdušje hribolazcem prijaznejše. Za bogati foto arhiv sta poskrbela Kristina in Karli, ki ga z veseljem delita tudi z vami.

Dolomiti

Sanje dolgo leto ... Samo poslušal planince, ki so jih doživeli, bereš foruma, si delaš izpiske ... Enkrat že pridejo na vrsto - upaš. Gledal fotografije - ojoj, krasote ... Skale me prevzamejo, težko opišem, ta razumejo samo tisti, ki obožujejo gore.

Na, in ko sploh nisi siguren, ali boš res dobil dopust, ali bo res lepo vreme, ali, ali ... je prineslo naključje, da nama z možem Marjeta, predsednica planinskega društva, prijazno ponudi svoje knjige, zemljevide, načrte ... kam naj greva, in že je z gledala lažje. Ampak po nekem naključju smo se dogovorili, da bi v Dolomite šli skupaj štirje Trboveljčani, ne da bi se posebno dobro poznali, edino skupno nam je ljubezen do gora. Vem, da si z možem ne bi ogledala toliko, predvsem pa ne bi osvojila tako zahtevne smeri. Gore, skale obožujem, a obstaja strahospoštovanje, tako pa sta mene, ki priznam, imam nekoliko strahu, varovala izkušena planinska vodnika Marjeta in Drago. S seboj sta imela vsa varovalna oprema, predvsem pa obilo znanja in izkušenj. Za to sem jima neizmerno hvaležna. V Dolomitih sem praznovala celo rajstni dan, ki je bil eden izmed najlepših. V krasni planinski koči, s pogledom na Marmalada, je na posebni tortici gorela tudi svečka. Razgledi v Dolomitih so čudoviti, kamar se ozeš, je sanjsko, kdor si jih želi, naj jih obišče. To je res nepozabno.

Kristina Gorjup

Potem pa spet v domače hribe, na Primorsko. Načrt za Karnijce nam je prekrižala slaba vremenska napoved v tistem koncu, zato je bilo varneje proti Krnu. S planine Kuhinja smo jo na vrh mahnili kar direktno, sestopili pa smo z malček ovinka na Škrbino in nazaj na planino Kuhinja.

A se je vreme v naslednjih dneh ustalilo tudi v Karnijcih in izkoristili smo priložnost za zamujeno turo. Rauchkofel, 2460 m visoka gora v Karnijskih Alpah, se dviga v neposredni bližini najvišjih karnijskih vršacev, ob vznožju pa se leskeče čudovito ledeniško jezero Wolaya. Te ture se spominja Drago v svojem zapisu v tem Kumskem kažipotu.

Jesen že dobro ohlaja jutra, ko si za turo izberemo Brano. Res, prava jesenska tura. Sveže jutro, po pobočjih se iz doline vzpenjajo goste meglice, na koncu pa vendarle zmaga sonce.

Prav tako prijazno je bilo na Stegovniku, 1692 m visoki in razgledni gori med Košutnikovim Turnom, Storžičem in mogočno Kočno. Naše izhodišče je pri kmetiji Rezman, pot pa vodi na Močnikovo sedlo in naprej na vrh. Razgledi so veličastni. Proti vzhodu se pogled ustavi na Virnikovem Grintovcu in seže preko Olševe, Pece, vse do Uršlje gore, in zaokroži po vrhovih Kamniško-Savinjskih Alp nazaj proti jugu do Kozjega vrha in Storžiča. Proti severu se vleče greben Košute s svojimi planinami, nadaljuje pa se vse do Julijcev in Triglav je kot na dlani. Stegovnik ima dolg grebenast vrh. Pot je sem pa tja nekoliko izpostavljena, največje

presenečenje pa nam gora pripravi, ko se nižje krožna pot obrne nazaj proti Močnikovemu sedlu. Pot vodi skozi izredno slikovito naravno okno z dvema dvoranama, ki sta povezani z lestvijo. Južno strmo in gozdnato pobočje pa je poseben izziv zaradi številnih podrtih dreves, da se le komaj prebijemo nazaj na Močnikovo sedlo.

Konec oktobra se običajno potepamo po Slovenski Istri in tako je bilo tudi tokrat, ko nas je Ježek popeljal po gmajni nad Smokvico in Movražem, kjer so ohranjene kamnite pastirske hišice.

Izhodišče pohoda je vasica Smokvica v zgornjem delu Movraške vane. Domačini so pred leti nad vasico speljali krožno Gobarsko pot, po kateri smo se od Bržanove domačije mimo javne pipe in cerkvice povzpeli na Kraški rob. Takoj za robom smo se navezali na krožno pot Lačna-Mlini-Lačna, na njej zavili v desno ter se mimo ostankov dveh pastirskih hišk povzpeli na goli Kuk.

Z roba Kukove stene smo se razgledali po Movraški vani in sestopili mimo dveh pastirskih hišk na rob Črne stene in dalje po sicer slabo označeni stezi proti Movražu, a še pred njim zavili v desno in se po dobrem kolovozu napotili proti Smokvici, a spet ne prav do nje. Še prej smo zavili levo in sestopili na lokalno cesto Gračišče-Movraž, na njej kratko v desno in že na prvem odcepu zavili v levo in nadaljevali

zložno navzdol v Brtonjko, pravzaprav v zgornji del Movraške vane. Tudi tu smo na desni ob nekdanjih terasah poiskali dve hiški. Na oni strani vane smo spet poiskali dve hiški in se potem začeli vzpenjati po pobočju Osojnika in tam spet zavili k dvema hiškama. Nato smo se povzpeli na Velo Grižo, se na slemenu ponovno navezali na krožno pot Lačna-Mlini-Lačna, na njej zavili v desno in zlagoma začeli sestopali po razglednem slemenu v smeri Gračišča. In ker so bile tokrat naš cilj pastirske hiške, smo po dobre četrt ure zavili v desno in se sprva po brezpotju, nato po starih pastirskih stezah mimo nekaterih pastirskih hišk vrnil v Smokvico, kjer smo sklenili naš pohod. Seveda sta nas tudi tokrat spremljala domačina, naš planinski prijatelj Franc in vodnik Branko Bratož Ježek, ki je vse te hiške poiskal in jih s svojimi prizadevanji iztrgal pogubni pozabi. Bili smo pisana družina, ki je dan zaključila ob hrani in pijači na kmečkem turizmu Pr škofu v Kubedu, seveda pa brez prepevanja pod Marjanovo taktirko tudi ni šlo.

Bliža se zima in naše poti so spet v sredogorju. No, pa tudi pod zemljo se odpravimo, v Križno jamo. To je več kot 8 km dolg jamski sistem nekje med Loškim in Cerkniškim poljem. Je ena najlepših in najbolj ohranjenih jam v Evropi in na svetu.

V jami ni električne razsvetljave in niti ne betonskih poti. Značilnost jame je veriga podzemnih jezerc s smaragdno zeleno vodo, in je tudi zatočišče številnih jamskih živalic. No, jamskega medveda v jami ni več, mi pa smo opazovali predvsem male netopirčke podkovnjake. Naš potep po Notranjski smo nadaljevali z vzponom na 1114 m visoko Slivnico, domovanje znamenitih cerkniških coprníc. Strma pot nas je dobro ogrela, sestop v Cerknico pa je ponujal lepe razglede v dolino, naši skalni vršaci pa so bili tokrat skriti v visoki oblačnosti.

Planinsko leto zaključujemo z obiskom Mrzlice in nato še s Sabatovim pohodom na Kum. No, v tem letu je bil to že drugi Sabatov pohod. Prvega smo imeli v februarju, ko smo nadomeščali izpad iz decembra 2020. Zmrzal na severnih pobočjih proti Ključevici se je prav prijazno spremenila v skoraj pomladno zimo na južnih pobočjih. No, na vrhu Kuma pa je vseeno škripalo in prav je tako, saj je vendar zima.

Seveda, tudi tokrat smo bili kar pisana in številna družčina, ki smo spomin na Sabata združili z dvema zelo častitljivima osebnima praznikoma dveh naših planincev, Pepija in Andrejke.

Članarina PZS za leto 2022

Kategorija članstva		Priporočena članarina [€]
A	polnoletna oseba - aktivni obiskovalec domačih in tujih gora z največjim obsegom ugodnosti	60,00
A/d - družinski popust		54,60
B	polnoletna oseba - aktivni obiskovalec domačih in tujih gora z osnovnim obsegom ugodnosti	28,00
B/d - družinski popust		22,60
B1	polnoletna oseba - oseba, starejša od 65 let z osnovnim obsegom ugodnosti	21,00
S+Š	srednješolec ali oseba s statusom študenta, do vključno 26. leta starosti, z osnovnim obsegom ugodnosti	18,50
S+Š/d - družinski popust		15,00
P+O	predšolski ali osnovnošolski otrok, z osnovnim obsegom ugodnosti	8,00
P+O/d - družinski popust		6,40
IN	oseba s posebnimi potrebami (oseba, ki ji je delno ali v celoti odvzeta poslovna sposobnost), z omejenim obsegom ugodnosti;	8,00
IN/d - družinski popust		6,40

Kako lahko poravnamo članarino?

- na sedežu društva ob četrčkih od 18. do 20. ure z gotovino pri poverjenici Bredi Planko
- z nakazilom na TR 6100 0000 1400 445 (Delavska hranilnica). Namen plačila: članarina 2022 za (našteti vse osebe, za katere se plača članarina in vrsta članarine za posameznega člana)
- preko spleta na povezavi <https://clanarina.pzs.si/> - pri izbiri planinskega društva izberite *Planinsko društvo Kum Trbovlje*
- v izjemnih primerih po dogovoru s poverjenico Bredo Planko, tel. 041 444 754

Planinska članarina je veljavna od dneva včlanitve do 31. januarja naslednje leto. Člansko zavarovanje je neprekinjeno veljavno do 31. januarja naslednje leto, če do takrat podaljšate članstvo. Sicer je tudi zavarovanje veljavno le do 31. decembra.

Pri članarini PZS za leto 2022 ni večjih sprememb, pogoji, višina in člansko zavarovanje ostajajo v enakem obsegu. **Družinski popust** se obračuna vsem družinskim članom, kadar članarino plačajo vsi družinski člani sočasno. Za družinske člane se štejejo, poleg staršev, še mladi do vključno 26. leta, ki niso zaposleni ali so brez lastnih dohodkov. Za družino se štejejo tudi enostarševske družine. Člani B1 niso upravičeni do družinskega popusta. **Članska izkaznica:** Novi člani bodo izkaznice prejeli naknadno po pošti na navedeni naslov, predvidoma v roku 10 delovnih dni po vnosu podatkov v Navezo. Novi član mora s članarino poravnati tudi člansko izkaznico -2 €. **Pristopna izjava** je prilagojena in vsebuje zahtevane elemente v skladu z zakonodajo in Uredbo o varstvu podatkov, kar daje pravno podlago za vodenje evidence članstva.

Našo dejavnost podpirajo

SREČNO
TRBOVLJE
70
LET
MESTA

Dolina, v kateri danes prebivamo Trboveljčani, je bila pred stoletji poraščena z gozdom, o le redkih malih kmetijah pa pričajo zapisi v Otokarjevem urbarju iz leta 1265. V poznem srednjem veku so na tem ozemlju gospodarili Celjski grofje, in prav verjetno je, da najstarejša trboveljska hiša stoji prav na temeljih njihovega lovskega gradiča, ki je bil v urbarju prvič omenjen leta 1582. Živahneje pa je bilo ob reki Savi, ki je bila v tistem času edina prometnica in edina povezava z zunanjim svetom, če admislimo preproste poti čez hribe. To je veljalo vse do odkritja bogatih plasti premoga v začetku 19. stoletja in izgradnje železniške proge Dunaj –Trst, ko je kraj doživel pravi razcvet. Število prebivalcev je začelo naraščati, graditi so se začele ceste in rudarska naselja. Trbovlje tako niso bile več prostor za peščico kmetov, ampak so začele dobivati družbeni razred delavcev in meščanov, ter so se tako razvile v mesto. Iz nekdanje vasi, strnjene okoli farne cerkve sv. Martina, je bila v letu 1825 ustanovljena katastrska občina, v letu 1850 pa krajevna občina Trbovlje, ki je vključevala še druga naselja, tudi Hrastnik. V letu 1926 so Trbovlje razglašene za trg, v letu 1934 pa se odcepi Hrastnik. Intenzivno dvestoletno rudarjenje je v mnogočem spreminjalo podobo kraja, po zaključku rudarjenja pa zadnja leta mesto dobiva prijaznejši obraz in postaja tudi turistično zanimivejše. Leta 1952 je postalo Trbovlje mestna občina, dodeljen je bil status mestne občine s posebnimi pravicami. In v tem letu praznuje Trbovlje 70 let mesta.